БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 176 (6611)
СЕНТЯБРИИН 3
ЧЕТВЕРГ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриин үдэрэй режим тухай

Советскэ орондо гүрэнэй аппарат болбол коммунистическэ байгуулалтын гайхамшагта ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Советскэ гүрэнэй аппарат гээшэ дэлхэй дээрэ эгээн демократическа, үнэхөөрөө арадай хуули захиргаанай аппарат мүн болоно.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство гүрэнэй аппарадые бэхижүүлхэ тухай, тэрэнэй хүдэлмэриин методуудые нарижуулан һайжаруулха тухай үдэр бүхэндэ анхарал оролдолго гаргана, советскэ эмхи зургаанууд өөһэдынгөө үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые дүүргэжэ шадаха байха ёһотой, аппарадай бүхы звенонууд одорхойгоор, оперативнаар хүдэлмэрилхэ ёһотой, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд арад зондоо үнэн сэхээр алба хэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ табина.

Советскэ гүрэниие байгуулагша агууехэ Ленин 1921 ондо Центральна советскэ эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаха зуураа иигэжэ бэшээ һэн: «Советскэ администрациин машина шударгыгаар, үнэн сэхээр, түргэнөөр хүдэлмэрилхэ ёһотой. Тэрэнэй эмхигүй задагай байһан дээрэһээ, үнэн сэхэ хүнүүдэй интересүүд хохидохоһоо гадна, захиргаанай хамаг бүхы хэрэгшье зии, хуурмаг шэнжэ шанартай болохо байна... Таанарта эльгээгдэһэн хэрэгүүдтэ болон асуудалнуудта энээнһээ хойшо тон түргэнөөр, үсэд дүүрэн харюунуудые үгэжэ байхые эринэб. Хоохон бэшэлгээр болоод, ондоо эмхи зургаанда эльгээгээд хизаарлаха гээшэ хойрог нобшо хэрэг үүдхэхэ болон саарһа бараха гэһэн ябадал болоно».

Советскэ засагай тогтоод байһан бүри түрүүшын жэлнүүдтэ Ленинэй заабариин ёһоор советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ табигдаһан үндэр дээдэ эрилтэнүүд хадаа мүнөө үедэшье айхабтар шухала удхашанартай зангаараа байна. Советскэ гүрэнэй аппарат мүнөө социалистическэ байгуулалтын дүй дүршэлөөр баялиг ехэ болонхой, тэндэ парти болон правительствын директивэнүүдые хүсэндэнь һайнаар хүргэжэ шадаха, партиар хүмүүжүүлэгдэһэн дээдэ мэргэжэлтэй ба коммунизмын хэрэгтэ үнэн шударгы кадрнууд хүдэлмэрилнэ. Гэбэшье, иимэ байтар советскэ аппарадай ажал-ябуулгада үшөө ортотой ехэ дутуунууд үзэгдэнэ.

Центртэ болон нютагуудта байһан олохон советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриин ехэ ехэ дутуунуудай нэгэниинь хадаа хүдэлмэриин үдэрэй нормальна режимые эбдэдэг ябадал болоно. Тэрэнь советскэ эмхи зургаануудай аппарадай бүхы ажал-ябуулгада тойбо татана.

Министерствонуудэй, албан газарнуудай болон бусад советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриин үдэрэй режим тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан гаргаһан тогтоол соо хүдэлмэриин үдэрэй режим тухай хуули ёһые бүдүүлигээр эбдэжэ байһан аппарадай хүдэлмэриин буруу практикые эрид шангаар шүүмжэлһэн байгаа. Министерствонуудэй, албан газарнуудай болон бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэрине хоёр гурбан часаар оройтожо эхилээд, хүдэлмэриингөө үдэрые һүни орой дүүргэдэг, зарим сотруднигуудаа шухала хэрэггүй байтар хүдэлмэри дээрэнь баридаг, хүдэлмэриин сагай дүүрэһэн хойно тэдэниие ажалдань дуудажа абаашадаг ушарнууд үсөөн бэшэ үзэгдэнэ гэжэ тодоруулһан байха юм. Хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө хүдэлмэриин сагые тиимэ нормальнабэшээр эмхидхээд ба бии байһан режимые эбдээд байһан хадань олохон Министерствонуудтэ болон албан газарнуудта аппарадынь хүсэд хиналтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг, албахаагшадай дунда ажалай журам һулададаг байна.

Олон тоото ушар баримтанууд дээрэһээ харахада, хүдэлмэриин муу стилиин үндэһэжөөд байһан газарта түсэбүүдые болон үйлэдбэриин даалгабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ гээгдэл ушаржа байһан, предприятинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ехэ ехэ дутагдалнууд гаража байһан ушарнууд олон үзэгдэнэ.

Жэшээнь, Ой модоной болон саарһанай промышленностиин министерствые абаад үзэе. Түрүүлэн хараад үзэхэдэ тэрээнэй хүтэлбэрилэгшэд хүсэеэшье, сагаашье гамнангүйгөөр айхабтар оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ байһан хэбэртэй байха юм. Үнэнтэ дээрээ тэдэнэй хүдэлмэринь, тиигээд тэдэнэй гэмээр энэ Министерствын олон тоото бүхы аппарадай хүдэлмэришье муугаар табигданхай. Министерствын хүтэлбэрилэгшэд хадаа хүдэлмэриингөө үдэрые хоёр гурбан часаар оройтожо эхилээд, һүүлээрынь нэгэ хэдэн час соо хүдэлмэрилһэн бэеэрээ үни удаан саг соо обедтэ гаража забһарлалга хэдэг, удаа тээнь һүниин сагта эхи захагүй заседанинуудые хэдэг заншалтай.

Иимэ гурим (гэхэ гү, али сэхэ руунь хэлэхэдэ, гуримгүй байдал) хадаа Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэрине, аппарадай бүхы ажал-ябуулгые айхабтар түбэгтэй бэрхэ болгоно. Таһагуудай болон главкнуудай сотруднигууд, эндэ хэрэгээр ерэһэн олон тоото хүнүүд болбол Министрын, тэрэнэй орлогшонорой, коллегиин гэшүүдэй ба главкнуудай начальнигуудай уялгада ородог хойшолуулагдашагүй угаа шухала асуудалнуудые үдэрэй түрүүшын хахадта шиидхэжэ шададаггүй байха юм. Юундэб гэхэдэ, аппарадай хүтэлбэрилэгшэд үглөөгүүр Министерстводээ байдаггүй юм. Энэ хадаа аппарадай хүдэлмэриин эмхидхэлые эбдэдэг, сотруднигуудай ажалай журамые һуларуулдаг, өөһэдынгөө хүдэлмэриин үдэрые яаралгүйгөөр гэхэ гү, али хсйно хойноһоо һубарилдаһаар эхилжэ һургаха ушартай болоно. Зүгөөр, Министерствонуудэй болон албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэн хэрэгтэ гэдэргэнь татаһан хүдэлмэриин үдэрэй хоёрдохи хахадта һуниин сагта аппарадай сотруднигуудай хүдэлмэридэ яараха мэгдэхэ, түлгэхэ, тэбдэхэ ушарнууд үзэгдэнэ.

Министерствын коллегиин һүниин заседанинуудшье тэрэнэй хүдэлмэриин муу стилиие гэршэлэн харуулна. Тиимэ условидо болоһон коллегиин заседанинууд ажал хэрэгтэ туһа багаар үгэдэг, заримдаа минл хооһон шашалдаан болоод үнгэрдэг. Коллегиин үзэмжэдэ табигдадаг шиидхэбэринүүдэй олохон проектнууд яаралтайгаар бэлэдхэгдээд, һүүлээрнь үни удаан саг соо тусхай комиссинууд тэрэниие «заһажа бэшэдэг» байна. Иимэ ушар баримтанууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, зохихо управленинүүдэй болон таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд туһатай һайн проектнүүдые ба мэргэжэлтэй дурадхалнуудые зохёон бэлэдхэлгэдэ өөһэдынгөө гол уялгануудые дүүргэнэгүй гээшэ.

Иимэрхүү дутагдалнууд Далайн ба гол мүрэнэй флодой, мүн бусад олон министерствонуудэй, албан газарнуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ үзэгдэнэ. Эмхи зургаануудай хүдэлмэриин режимые эбдэхэ ябадал ажал хэрэгтэ ехэхэн тойбо татана, албан хойрог ба нобшо назагай ябадал гаргана, үнэхөөрөө шухала, хойшолуулагдашагүй олохон асуудалнуудай шиидхэлгые һаатуулна. Мүн тиимэ дутуунууд партийна аппарадташье тараад байһаннинь ябашье тэсэшэгүй байна бшуу.

Гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрине һайжаруулхын түлөө тэмсэжэ байхадаа, парти ба правительство болбол советскэ эмхи зургаануудай кадрнууд тухай, бүхы арадтай хамта социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһада үнэн сэхээр, шэн зоригтойгоор ажаллажа байдаг кадрнууд тухай ехэхэн анхарал оролдолго гаргана. Хүдэлмэриин сагые нормальнабэшээр эмхидхэжэ, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө тэндэ тогтонхой байһан режимые эбдэдэг байхада, аппарадай сотруднигууд өөһэдөө культурна ба политическэ талаар ургаха, өөһэдынгөө ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхын тулада шухала хэрэгтэй сагаа дэмы барана, мүн тэрэшэлэн гэр бүлэдөө ба үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа хүсэдөөр табиха аргагүй болоно. Баһа һүниин сагта хүдэлмэрилхэ гээшэ хүнүүдэй бэеын элүүртэ муу нүлөө үзүүлдэг, тэдэнэй ажалаа һайнаар бүтээхэ хэрэгые доошолуулдаг байһаниинь мэдээжэ. Эдэ бүхы дутагдалнуудые парти ба правительство эрид буруушаана, тиимэһээ тэдэниие дары усадхаха ёһотой.

Министерствонуудтэ, албан газарнуудта болон бусад советскэ эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй режимые гуримшуулха ба ажалай журамые бэхижүүлхэ зорилгоор правительствын гаргаһан тогтоолой ёһоор хүдэлмэриин үдэрэй гурим бүхөөр тогтоогдобо.

1953 оной сентябриин нэгэнһээ хойшо Москва городто байһан союзна ба республиканска удхашанартай эмхи зургаануудта болон организацинуудта хүдэлмэриин үдэр үглөөнэй 9 часһаа эхилээд үдэшын 6 часта дүүрэхэ гэжэ тогтоогдоо. Тиихэдээ обедэй забһарлалга нэгэ час соо үргэлжэлхэ юм. Нютагай удхашанартай эмхи зургаануудта болон организацинуудта хүдэлмэриин үдэр үглөөнэй 10 часта эхилээд үдэшын 7 часта дүүрэхэ зуураа, обедэй забһарлалга нэгэ час соо үргэлжэлхэ болоно.

Министерствонуудтэ, албан газарнуудта болон советскэ бусад эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй режим тухай правительствын тогтоол угаа ехэ гүрэн түрын удхашанартай байна. Энэ шиидхэбэриие хүсэндэнь хүргэлгэ хадаа гүрэнэй аппарадай ажал-ябуулгые нилээд һайжаруулха арга олгохо, тэрэниие тодорхой һайнаар хүдэлмэрилдэг болгохо юм. Правительствын гаргаһан энэ хэмжээ-ябуулга хадаа гүрэнэй аппарадта алба хаадаг советскэ хүнүүд тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй. Советскэ аппарадта хүдэлмэриин үдэрэй шанга режим тогтоогоод байхада, тэрэнэй олон тоото кадрнуудта үлэмжэ таатай зохид условинууд байгуулагдана гэбэл: культурна болон политическэ ургалтын тулада, өөһэдынгөө ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхын тулада дутамаггүй хүрэхэ сагтай байха болоно. Мүн тиихэтэй хамта, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө гэр бүлэдэ, үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа ехээр табиха аргатай болоно.

Энэ гүрэн түрын удхатай шухала хэмжээ-ябуулгые хатуу зоригтойгоор хүсэндэнь хүргэхэ, советскэ аппарадай хамаг бүхы һалбаринуудта гүрэнэй журамые улам бэхижүүлхэ, советскэ албахаагшадай ажалай культурые дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго министерствонуудэй, албан газарнуудай, бүхы советскэ эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ, нютагуудай партийна организацинуудай үмэнэ табигданхай. Советскэ аппарадай хүдэлмэрилэгшын нэрэ түрын хэрэг хадаа өөрынгөө албан тушаал дээрэ гүрэчэйнгөө үмэнэхи уялгые дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэриингөө үдэрэй час бүхэниие, минута бүхэниие зорюулан үгэхэ ябадал болоно. Албан хойрог ба нобшо назагай ааша гаргаха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ, дүүргэлтын хойноһоо шалгалтые шангадхаха, өөрыгөө шүүмжэлгые болон илангаяа дороһоо гараһан шүүмжэлгые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Министрнүүд, албан газарнуудай болон бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа хүдэлмэриин үдэрэй тогтоогдомол режимые наринаар сахиха, хүдэлмэриин бэшэ сагта сотруднигуудые хүдэлмэридэнь дуудажа абаашаха, эмхи зургаануудта болон организацинуудта хүдэлмэриин үдэрые һунааха ябадалнуудые эрид хатуугаар хорихо уялгатай. Яахын аргагүй шухала ушар гараһан дээрэһээ хүдэлмэриин бэшэ сагта ажаллаха ушар гараад байгаа һаань, тэрэ эмхи зургаан хадаа нормированна хүдэлмэриин үдэртэй сотруднигуудта тогтоогдомол хуулитай зохилдуулан нэмэлтэ түлэбэри үгэхэ уялгатай, тиихэдээ салин хүлһэнэй фондые хэмһээ үлүүгээр гаргашалха ёһогүй.

Правительствоор тогтоогдоһон хүдэлмэриин үдэрэй режимтэй тааралдуулан министрнүүд болон центральна эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд албан газарай дотоодын гурим журамай заабарида шухала хэрэгтэй хубилалтануудые оруулха зэргэтэй. Республиканска болон нютагай удхашанартай эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй режимые мүн лэ гуримшуулхыень союзна республиканууддай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаба.

Советскэ эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй режим тухай правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ ябадал гүрэнэй аппарадые бүри ехээр бэхижүүлхэ, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ байна.

(Сентябриин 1-нэй «Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Таряа хуряалгын темпые эрид шууд түргэдхэе!

«Заготзерногой» Суулгын пунктда Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозһоо таряа зөөдэг № 2 автобазын шофер Иван Нестеров һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ долоон хоног соо 60 километрын газарһаа 15 дахин эрьежэ, 375 центнер орооһо гүрэндэ тушааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (наада таладань) нүхэр Нестеров таряа ашаад, «Заготзерногой» Суулгын пунктда ошохоёо гаража ябана.

С. Марковай фото.

Эрхимээр ажаллана

ЯРУУНА. Сосновско МТС-эй комбайнер Михаил Архипович Белобородов таряа хуряалгын хүдэлмэри дээрэ эрхим ажалаараа жэл бүхэндэ шалгаржа, дүй дүршэл ехэтэй механизатор байһанаа харуулдаг байна.

Мүнөө нүхэр Белобородов таряа хуряалгын эхилхэтэй хамта комбайнернуудай мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохо зуураа, «С—4» комбайнаар сезон соо 510 гектар таряа хуряаха, хахад тонно горючи болон тоһодохо материал алмаха уялга абаһан юм. Мүнөө энэ комбайнер өөрынгөө агрегадай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар эрхимээр ажаллажа, үндэр бүтээсэ туйлана. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой таряалан дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа нормын ёһоор үдэр соо 8 гектарай оронда 20 гектар хүрэтэр таряа эрхим шанартайгаар хуряана. Тиигэжэ халаанайнгаа нормые 250 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

— Мухаршэбэрэйхидэй уряае дэмжэн, түрэл колхозойнгоо баян ургасатай таряае гээлтэгүйгөөр, саг болзор соонь хуряахын түлөө социалистическэ уялга абаа һэм. Харин энэ зорилгоёо бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулэ агрегадайнгаа гэшүүдэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, машинаяа техническэ заабаряарнь саг үргэлжэ харууһалжа, хүсыень дүүрэнээр ашаглахые оролдоноб. Харьяата колхозуудай таряа хуряалгын хүдэлмэри механизаторнуудай бүтээсэтэй ажалһаа бүрин дулдыдаха байһан дээрэһээ бидэнэр урдаа табиһан зорилгонуудаа дүүргэхэ ёһотойбди, — гэжэ түрүү комбайнер Михаил Архипович мэдүүлнэ.

Мүн тус агрегадай гэшүүдэй бүтээсэ ехэтэй ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, комбайнерай туһалагша Илья Цыдыпов, комбайнһаа гараһан орооһо шэрэгшэд 60 наһатай үбгэн Семён Байбородин, Геннадий Ергин ба бусад үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Комбайнерта туһалнагүй

Энэ жэлдэ Торийн аймагай колхозуудай таряанай үргэн уужам полинууд дээрэ үндэр баян ургаса эдеэшээ. Колхозууд таряагаа элдэб маркануудай комбайнуудаар хуряана, шэнэ таряа гүрэндэ тушаана.

Гэхэ зуура, аймагай зарим колхозууд таряа хуряалгадаа гээгдэжэ оробошье, мүнөө болотороо алдуу, дутуунуудаа усадхаагүй байһаар. Желтуринска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанай полинууд дээрэ Бургалтайн МТС-эй дүрбэн комбайн, тэрэ тоодо колхозой центрһээ арбаад модоной Дурион гэжэ газарта «Сталинец—6» комбайнаар нүхэр Павел Аксионов ажаллана. Энэ комбайнер сезон соогоо 800 гектар таряа хуряаха, 8000 центнерһээ дээшэ таряа сохихо гэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа.

Харин мүнөө комбайнда хүдэлхэ хүнүүдээр агрегадые колхозой гүйсэд хангаагүй дээрэһээ нүхэр Аксионовой агрегат дүүрэн хүсөөрөө хүдэлөөгүй байһаар. Юуб гэхэдэ, комбайнһаа гараһан таряае зөөжэ хүшэхүрэдэгтүй дээрэһээнь заримдаа соломын узуур дээрэ адхана, таряагаа эзэгүй нэгэ заимкада зөөнэ.

Полевой стандань нэгэшье плакат, лозунг, показателиин доска байхагүй, «дайшалхы хуудаһан» гаргагданагүй, СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин материалнуудаар ба бусад һонирхолтой темэнүүдээр хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэгүй, нэгэшье хүн газетэ болон журнал абанагүй, полевой станда колхозой правлениһээшье газетэ асарганагүй.

— Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө ажаллахые хүсэнэб. Теэд манай хүдэлмэридэ колхозой правлениин анхаралаа хандуулдаггүй дээрэһээ, комбайнай хүсэн гүйсэд ашаглагданагүй, үдэрэй 15—20 гектар таряа хуряахын оронда 10—12 гектар хуряагдана, — гэжэ нүхэр Аксионов хөөрэнэ.

Нүхэр Аксионов буруу бэшэ. Дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаад, тэрэнээ заабол дүүргэхын түлөө нүхэр Аксионовой оролдожо байхада, колхозой правлени ба МТС-эй директи тэрээндэ хүсэд дүүрэн услови байгуулха ёһотой.

Д. Доржиев.

Гээгдэнги колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха

Сэлэнгын аймагай олонхи колхозууд ба МТС-үүд мүнөө жэл ургаса хуряалгын, гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүдые нилээдгүй эмхитэйгээр ябуулжа байна. Таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые түргэнөөр, эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн аймагай колхозууд болон МТС-үүдтэ үдэр бүри үргэдэнэ.

Ноёхоной сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. С. Мүнкожапов) ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүд илангаяа эмхитэйгээр ябуулагдана. Тэрэнэй ашаар тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые августын 29-дэ 70 процент дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ колхозой полинууд дээрэ Сүхын МТС-эй 5 комбайн хүдэлмэрилдэг. «С—4» гэжэ самоходно комбайн жолоододог Чойдор Эрдынеев үдэр бүри 10—12 гектар хуряана. Хүдэлмэриинь шанар хододоо эрхим гэжэ сэгнэгдэдэг. Мүн түрүүшынгээ жэлдэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнер Иван Мангиров үдэрэйнгөө даалгабариие 125—130 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэжэ, 100 гаран килограмм горючи арьбалба.

Нүхэр Очир Ванчикович Буянтуевай хүтэлбэрилдэг таряанажалай № 3 бригада социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Бригадын гэшүүдэй ажал һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Таряа хуряалгын хүдэлмэриие тэдэнэр үглөөгүүр эртэ эхилээд, орой болотор үргэлжэлүүлдэг. Бригадын механизированнэ ток дээрэ гүрэндэ тушаагдаха ба үрһэндэ хаагдаха таряа сэбэрлэлгын хүдэлмэринүүд үдэр һүнигүй ябуулагдана. Энэ хүдэлмэриие коммунистнууд Швецов ба Раднаев гэгшэд хүтэлбэрилдэг.

Тус колхозой гэшүүд ба эндэ хүдэлмэрилдэг Сүхын МТС-эй механизаторнууд өөһэдынгөө арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ, ургаса хуряалгые һайн шанартайгаар үнгэргэхын, гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө ехэхэн уялгануудые абаад, аймагай бүхы колхознигуудта, МТС-үүдэй механизаторнуудта уряатайгаар хандаба.

Ургаса хуряалгын хүдэлмэринүүд мүн Ленинэй, Тельманэй нэрэмжэтэ, Загастайн сомоной, Молотовой нэрэмжэтэ ба Сэлэнгын МТС-эй харьяата бусад зарим колхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдана.

Тиигэбэшье, аймагай олонхи колхозуудта, илангаяа Селендумын, Сүхын МТС-үүдэй харьяата колхозуудта ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүд тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэжэ, тэсэшэгүйгөөр унжагайруулагдана. Жэшээлхэдэ, Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозуудта ургаса хуряалгын түсэб оройдоо 10—15 процент дүүргэгдээ. Эдэ колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Селендумын МТС-эй зарим комбайнууд техническэ элдэб дутагдалнуудһаа боложо эбдэрнэ, нормоёо дүүргэнэгүй, заримдаа шанар муутайгаар хадана. Жэшээлхэдэ, тус МТС-эй комбайнер нүхэр Очиров Зүй-Сутайда 15 гектар шэниисые дээгүүр хадажа, колхоздо ехэхэн хохидол ушаруулһан байна.

Ургаса хуряалгын хүдэлмэриие унжагайруулга гүрэндэ таряа тушаалгые ехээр һаатуулна. Энэ ушарһаа боложо, аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ таряа тушааха графигаа холо дүүргэнэгүй. Ново-Селенгинскэ сельсоведэй «Коммунизм» колхоз ток дээрээ 1000 шахуу центнер таряатай байгаад, мүнөө оройдоо 30 гаран центнер таряа гүрэндэ тушаагаад байна. Энэ дутагдал яагаад гарааб гэхэдэ, ток дээрэ ажалаа ямараар эмхидхэхэбибди, ямар хүнүүдые шухала участогуудта табихабибди гэжэ колхозой правлени ургаса хуряалгын эхилхэһээ урид бодожо үзөөгүй байшоо. Иимэһээ мүнөө гүрэндэ тушаагдаха таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэринүүд муугаар эмхидхэгдэнхэй. Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Балданов гүрэндэ таряа тушаалгые шамдуулха, энэ хэрэгтэ бии байһан ехэхэн дутагдалнуудые усадхаха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй.

«Заготзерногой» Ново-Селенгинскын, Билютайн пунктнуудта эмхи гуримгүй байдал үзэгдэнэ. Колхозуудай таряагаа гүрэндэ тушаахаяа үдэшэ, үглөөниинь асархада Ново-Селенгинскын бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэрилэгшэд орой болошоо, эртэ байна гэһэн шалтаг бариад, гэдэргэнь бусаадаг байна. Яаралтайгаар таряа зөөжэ байһан ашаанай машинанууд эндэ 3—4 часаар баригдадаг. Пунктын директор нүхэр Перевалов колхозуудһаа ерэһэн таряае һаатуулангүйгөөр тушаажа абахын, энэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхын тулада зохихо хэмжээ абанагүй.

Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет, тэрэнэй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени ургаса хуряалга болон гүрэндэ таряа тушаалгаар гээгдэлдэ ороһон колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргахын тулада эрид хэмжээ абаха зэргэтэй.

С. Шарапов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КПСС-эй Улан-Удын горкомой XII пленум

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи 1952—1953 онуудай һуралсалай жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал КПСС-эй Улан-Удын горкомой XII пленум дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар партиин горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Лисюткин элидхэл хээ.

Идеологическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин райкомууд ба партийна эхин организацинууд кадрнуудые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхын тулада бага бэшэ хүдэлмэри хээ гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Город дотор коммунистнуудай политическэ һуралсал юрэнхы дээрээ яһала һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Олонхи кружогуудта болон политһургуулинуудта партиин XIX съездын шиидхэбэринүүд ба «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ нүхэр Сталинай гениальна зохёол нилээд эмхитэйгээр шудалагдажа эхилһэн байгаа. Олохон пропагандистнууд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа гүйсэд дүүргэжэ шадаа. Кружогууд ба политһургуулинуудай 98 процентнь һуралсалайнгаа түсэбые дүүргэһэн байха юм. Коммунистнуудай политһуралсалые эмхидхэлгэдэ партиин Железнодорожно райком ехэхэн анхарал табидаг байгаа. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ районой партийна эхин организацинуудтахи кружогууд болон политһургуулинууд һуралсалайнгаа түсэбые дүүргээ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд коммунистнуудай политическэ һуралсалай һайн талые тэмдэглэхэтэеэ хамта, мүн энэ талаар үзэгдэһэн горьтой дутуунуудые элирхэйлһэн байна. Һуралсалай гол дутагдал юуб гэхэдэ, зарим кружогуудта занятинуудай идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг ушарһаа, һурагшадынь үзэһэн материалнуудаа халирхайгаар ойлгоһон байба.

—Даалгагдаһан участок дээрээ уялгаяа ямараар дүүргэдэг, ушар ёһо хэр һайнаар мэдэдэг байһан ябадал,—гэжэ партиин Пригородно райкомой секретарь нүхэр Воронцова хэлэбэ,—коммунистнуудай политическэ болбосоролые харуулдаг. Хүдэлмэрилэгшэдые политическээр хүмүүжүүлхэ зорилгоёо үшөө дутамагаар дүүргэһыемнай үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд гэршэлбэ. Зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд политическэ, техническэ ба экономическа болон бусад һуралсалнуудта хабаадуулагдаагүй байха юм. Район доторнай идеологическа хүдэлмэриин үшөөл һула байһые эдэ баримта тодоруулна. Энэ дутагдалаа усадхаха хэмжээнүүдые партиин райком мүнөө абажа байна. Саашань кадрнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ асуудалнуудаар КПСС-эй горкомой пропаганда ба агитациин таһагай үүсхэл гаргадаггүй байһые нүхэр Воронцова шүүмжэлбэ.

—Марксизм-ленинизмые пропагандалха хэрэгтэ КПСС-эй горкомой бюро һулаар хандана,— гэжэ партиин городской райкомой секретарь нүхэр Константинов хэлэбэ. —Горкомой секретарьнууд райкомой идеологическа хүдэлмэри эрхилдэг секретарьнуудта зохистой заабари үгэдэггүй, хүдэлмэриингөө дүй дуршэлые тэдэнэй халан абалсаха хэрэг эмхидхэдэггүй байгаа. Партиин горкомой пропаганда ба агитациин таһаг райкомуудай пропаганда ба агитациин таһагуудта хэрэгтэй туһаламжа үзүүлдэггүй,—гэжэ нүхэр Константинов тэмдэглэбэ.

—Пропагандистнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд гарадаг байгаа, — гэжэ партиин горкомой лектор нүхэр Хогоева хэлэбэ,—саг үргэлжын зарим семинарнуудта пропагандистнууд үсөөнөөр ерэдэг һэн. Тиихэдэ семинарнуудта имагтал лекцинүүд уншагдадаг, методическа разборнууд ба эрхим дүй дуршэлые согсололго үсөөнөөр хэгдэдэг, семинарска занятинуудынь теоретическэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байгаа.

Зарим пропагандистнуудай занятидаа муу бэлэдхэлтэйгээр ерэдэг, марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ хүдэлмэриин нормальна услови байгуулагдадаггүй, энээндэ партиин горкомой зүгһөө анхарал багаар табигдадаг, коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэлгые партиин райкомуудай һулаар хүтэлбэрилдэг тухай пленум дээрэ тэмдэглэгдээ.

Гадна, элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые һайнаар ябуулха, нёдондоной алдуу дутуунуудые мүнөө жэлдэ дабтахагүйн түлөө дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Партийна ба комсомольско гэгээрэлэй системэдэхи 1953—1954 онуудай һуралсалай жэлдэ бэлэдхэхэ, тэрэнние үнгэргэхэ хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол пленум баталан абаа.

Марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй заняти эхилбэ

Үсэгэлдэр КПСС-эй Улан-Удын горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй заняти эхилбэ. Мүнөө жэлдэ гол курсһаа гадна хоёр филиал хүдэлмэрилхэ юм. Тэдэнэй нэгэниинь КПСС-эй Железнодорожно райкомой дэргэдэ, нүгөөдэнь педагогическа институдай дэргэдэ эмхидхэгдээ.

Нёдондо жэлэйхидэ орходоо һуралсалай энэ жэлдэ нэгэдэхи курсда 70 хүн үлүү абтаба. Тэдэнэй диилэнхи хубинь дээдэ һургуулитай хүнүүд. Һурагшадай дунда врачууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, инженернүүд, технигүүд олон болоо.

Түрүүшын занятида КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Ажгибков А. В. бүхы группануудай һурагшадта «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэл» гэһэн темээр лекци уншаба.

Мүн сентябриин 1-дэ хоёр жэлэй областной партийна һургуули занятяа эхилбэ.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

ЮРИДИЧЕСКЭ КОНСУЛЬТАЦИ

Сэлэнгын аймагай центртэ һаяшаг юридическэ консультациин таһаг нээгдэбэ. Тус консультацие юрист нүхэр Хамаганов хүтэлбэрилнэ.

Энэ консультациин нээгдэһэнһээ хойшо аймагай ажалшад элдэб олон асуудалнуудтайгаар хандажа, тэдэндээ хангалтатай харюунуудые абана.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ҺУРГУУЛИ

Тельманэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин дэргэдэ долоон жэлэй һургуули шэнээр нээгдэбэ. Энэ һургуули һуралсалайнгаа жэлые түгэс һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Мүнөө тус һургуулида хоёр зуу гаран һурагшад һуралсажа эхилээ.

ТҮРҮҮ ПРОДАВЕЦ

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи отделениин магазиние (Ново-Селенгинскэ сельпо) даагша нүхэр Леонид Фетисов ажалдаа һайнаар хандажа, колхозниг үүдай дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ хадаа һара бүриингөө түсэб хододоо 120—150 процент дүүргэдэг. Гадна, нүхэр Фетисов нүүдэл наймаа һайнаар эрхилэн, холын фермэнүүд, отаранууд болон гүүртэнүүд дээрэ долоон хоногто нэгэ дахин гарадаг байна.

ШЭНЭ БАРИЛГА

Сэлэнгын дунда һургуулиин шэнэ байшангай һуури табигдажа дүүргэгдэбэ. Тус барилгада хэрэглэгдэхэ модон хэрэгсэлнүүд зөөгдэжэ дүүргэгдэхэеэ байна.

Һургуулиин барилгада 600 мянга гаран түхэриг һомологдонхой.

АРТЕЗИАНСКА ХУДАГ

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Дансарунов, парторганизациинь секретарь Г. Дармаев) энэ жэлдэ артезианска худаг малтажа эхилбэ.

Тэрэнь колхозой эбэртэ малай 2 ехэ фермэ, 3 отара, КТФ болон бэшэ бэшэ гүүртэнүүдые уһаар хангаха юм.

ЭРХИМ ОГОРОДНИК

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Лхамажап Базаров огороднигоор ажаллаһаар арба гаран жэл болоо. Энэ мэргэжэлтэй огородник жэл бүри олон мянган түхэригэй доход колхоздоо оруулна. Энэ жэлдэ арба шахуу мянган түхэригэй олзо доход оруулаад байна.

Л. Ринчино.

Республикын бүхы һургуулинуудта һуралсалай занятинууд эхилбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын хүбүүдэй № 1 һургуулиин нэгэдэхи класста һуралсалай заняти боложо байна. Хорёод гаран жэл багшалһан нүхэр Вера Николаевна Железнякова тус урок үнгэргэнэ. С. Марковой фото.

Зооветеринарна институдта

Энэ жэлдэ Гүрэнэй Бурят-Монголой зооветеринарна институт урда жэлнүүдэйхидэ орходоо түгэс һайн бэлэдхэлтэйгээр һуралсалай шэнэ жэлые угтаба. Хори гаран мянган түхэригэй учебнигүүд болон һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд худалдан абтаа. Мүн ойрын сагта 25 мянган түхэригэй мебель абтажа, институдай кабинедүүдтэ табигдаха юм.

Хамтын байранууд һайнаар заһабарилагдаһан, үбэлдөө гүйсэд хүрэхэ түлишэ болон бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан байха юм. Студентнэрые байра байдалай һайн условёор хангахын тула 60-аад мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн һуралсалай байшангай коридор сооогуур һайндэрэйхеэр хубсалһан залуушуул-студентнэр бүлэг бүлэгөөрөө суглараад, аятай хүхюунээр хөөрэлдэнэ. Эдэнэр эртэлжэ занятидаа ерэһэн студентнэр гээшэ.

Мүнөө жэлдэ студентнэрые абалга һайнаар үнгэргэгдөө. Институдай 1-дэхи курсда 150 студентнэр һурахаяа ороо. Тэдэнэй 10 хүниинь дунда һургуулиие эрхим һайнаар дүүргээд, оролгын экзамен барингүй абтаа.

Энэ жэлдэ ороной хэдэн республиканууд болон областьнуудһаа студентнэр түрүүшынхеэ ерээд һуралсажа оробо. Жэшээлхэдэ, Якутска АССР-һээ, Приморско хизаарай Верхне-Бурунска районһоо, Тувинска, Хакасска автономно областьнуудһаа хүнүүд бии.

Тэдэнэр бултадаа манай зооветеринарна институдта һуралсажа дээдэ эрдэмтэй хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болохо гэһэн зорилго урдаа табинхай.

—Манай институдта 10-дахи класс дүүргэһэн һурагшад ба хүдөө ажахын техникумүүдые дүүргэһэн студентнэр энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор гансашье манай республикаһаа бэшэ, мүн ороной бусад хизаар, областьнуудһаа ерэжэ оронхой. Бидэ, педагогуудай урда парти ба правительствын табиһан харюусалгата эрилтэнүүдые һайнаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулхабди,—гэжэ институдай директорэй орлогшо нүхэр М. Н. Балков хөөрэнэ.

Ж. Ринчинов.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой номой хэблэл һүүлэй үдэрнүүдтэ иимэнүүд шэнэ номуудые хэблэлһээ гаргажа, Книготоргын магазинуудта тушаагаа:

В. И. Ленин. «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ». Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 хэһэг тиражтай, 3 түхэриг 15 мүнгэ сэнтэй.

В. Д. Кудрявцев. «Ород хэлэн», Бурят-монгол һургуулиин 3 класста үзэхэ учебник. 4000 хэһэг тиражтай, 1 түхэриг 10 мүнгэ сэнтэй.

И. В. Баранников. «Ород хэлэн». Бурят-монгол һургуулиин 2 класста үзэхэ учебник, 4000 хэһэг тиражтай, 1 түхэриг 40 мүнгэ сэнтэй.

К. А. Олзоев, П. Г. Петрова. «Ород хэлэн». Бурят-монгол һургуулиин 4 класста үзэхэ учебник, 4000 хэһэг тиражтай, 1 түхэриг 45 мүнгэ сэнтэй.

П. Г. Петрова, К. А. Олзоев. «Бурят-монгол һургуулиин 4 класста ород хэлээр «Уншаха ном», 4000 хэһэг тиражтай, 1 түхэриг 45 мүнгэ сэнтэй.

Ю. Фучик. «Саазалуулхын урда тээхи үгэ». Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 хэһэг тиражтай, 2 түхэриг 30 мүнгэ сэнтэй.

Арсалан Жамбалон. «Лагерьта», поэмэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 хэһэг тиражтай, 70 мүнгэ сэнтэй.

Л. Н. Толстой. «Хоёр нүхэд» басницууд ба рассказууд. Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 хэһэг тиражтай, 35 мүнгэ сэнтэй.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Механизмые хэрэглэнэгүй

Энэ оной тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд нэгэ локомобиль худалдажа абаха гэжэ хэлсэһэн юм. Тус локомобиль ашаглахын тула тусхай хүниие механизаторнуудай курсада эльгээхэ байгаа.

Тэрэ гэһээр хэдэн һара үнгэрбэ. Теэд колхозниг уудай шиидхэбэри мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй байһаар. Тус колхоз локомобиль үни худалдажа абаад, колхозойнгоо центр асарһан байна. Локомобильда хүдэлмэрилхэ тусхай хүниие бэлэдхээгүй дээрэһээ тэрэнь ашаглалгада оруулагдаагүй юм. Харин мүнөө тэрэнэй частьнууд шорой тооһондо дарагдажа, үригдэжэ хэбтэнэ. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ һаналаа табинагүй.

Б. Дармаев.

Тоогдодоггүй асуудал

1952 ондо Иволгын аймагай центртэхи колхозно рыногые шэнэдхэн заһахын тула 5 мянган түхэриг мүнгэн хараалагдаһан байгаа. Теэд тус рынок мүнөөшье болотор түхеэрэгдээгүй. Эндэ гансахан киоск бии аад лэ шэрдэгдээгүй ба үүдэшьегүй байһаар. Тус рынок дээрэ санитарна гурим сахигданагүй. Шорой тооһон сэбэрлэгдээгүй байдаг.

Колхозно рыногэй иимэ муухай, заһабарилагдаагүй дээрэһээ колхозниг ууд хүдөө ажахын продуктнуудые айлай гэрээр ябажа гү, али чайна, магазинай үүдээр наймаалха баатай болодог.

Теэд аймцентртэхи колхозно рыногые түхеэрхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалгые үргэдхэхэ асуудал эндэ тоогдоногүй.

С. Аркадьев.

Гуримгүй ясли

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүүгэдэй ясли эмхи гуримгүй байдалтай. Яслиин байрань муу байхаһаа гадна, хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдээр тон хомор. Досоонь бүгшэм халуун байдаг, хүүгэдэй оронууд ехэ үсөөн, мүн эндэ үхибүүдэй наадаха ямаршье нааданхайнууд байдаггүй.

Тус колхоз культурна хэмжээ ябуулгада гаргашалха ехэхэн фондтой юм. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Сычев) хүүгэдэй яслиин байрые шэнэдхэхэ, түхеэрэлгэ абаха хэрэгтэ һаналаа табинагүй. Мүн аймагай элүүрые хамгаалха таһаг энэ асуудалда зохихо анхарал хандуулнагүй.

И. Казанцев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ"
БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР"

„Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха"

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо культурно-гэгээрэлэй, ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетын июлиин 10-най номерто толилогдоһон бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида КПСС-эй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Дагбаевай мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо тэмдэглэгдэһэн баримтанууд булта тодорбо.

Тус бэшэг колхозой партийна эхин организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, эдэ дутагдалнуудые усадхаха, клубай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ абтаба.

Мүн Харланай сомсоведэй сесси дээрэ клубые даагша Жигжитовэй тоосоон шагнагдажа, клубай хүдэлмэриие муугаар эмхидхэһэнэй түлөө тэрэ хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэһэн байна.

„Хүдэлмэридэнь хубилалта болоогүй"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын августын 7-ной номерто толилогдоһон юм. Иволгын аймагай центртэхи Культурын байшан муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Бэшэг соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодоржо, дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаба. Культурын байшангай уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөө гэжэ манай редакцида Иволгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачев мэдээсэбэ.

Профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха

Ажалшадай эгээн олонойнь организаци болохо профсоюзна организаци тон ехэ хүсэн мүн. Тэрэ хадаа гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэхэ, тэдэнэй үйлэдбэриин эдэбхиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, советскэ обществын бүхы гэшүүдые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай түрүүшын туһалагшад болоно.

Тиимэһээ Улан-Удэ городой Железнодорожно районой партийна организацинууд профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, предприяти болон эмхи зургаануудта үйлэдбэриин ба ниитын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ, ажал-ябуулгыень эдэбхитэй болгохо талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаа.

Профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой партийна комитет ехэ анхарал табидаг болоо. Советскэ арадай үмэнэ парти ба правительствын табиһан асари ехэ зорилгонуудтай зохилдуулан, ажалшадай саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха гол шухала зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ мүнөө профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулга залан шэглүүлэгдэнэ. Энэ талаар профсоюзай заводской комитет һүүлэй үедэ горьтой хүдэлмэри хэһэн байна. Жэшээлхэдэ, санаторинуудта, курортнууд болон амаралтын гэрнүүдтэ заводой 600 шахуу хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ жэлдэ амараа. Гадна, нэгэ үдэрэй амаралтын гэртэ воскресенье бүридэ бүлэг олон хүдэлмэришэд ошожо амардаг байгаа. 1700 үлүүтэй хүүгэд зунай үедэ пионерскэ лагерьнуудта байжа гараа. Заводой дэргэдэ хүүгэдэй санатори, наһа гүйсэгшэдэй һүниин санатори, хүүгэдэй эмнэлгын ба культурно-гэгээрэлэй олон эмхи зургаанууд хүдэлмэрилдэг. Партийна комитет хадаа ажалшадай шухала эрилтэнүүдые хангалгада, администрациин ба хүдэлмэришэдэй зүгһөө коллективнэ договорнуудай пунктнуудые дүүргэлгэ хинаха ябадалда, цехүүд дотор аюул тохёолдуулхагүйн тулада хэмжээнүүдые абаха ба ажалай услови һайжаруулха хэрэгтэ профсоюзна организацинуудай гол анхаралые хандуулна. Заводской комитет хадаа худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, байра барилгын ба заһабарилгын асуудалнуудые профсоюзна конференцинүүд болон хамтын суглаанууд дээрэ, олониитэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табижа, эдэ предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулгые ажалшадай өөһэдэйнь сэгнэхэ ба шүүмжэлхэ арга олгодог байна.

Промышленностиин, транспортын, хүдөө ажахын предприятинуудта ба барилганууд дээрэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай байрын, ажаһуудалай условинуудые һайжаруулха талаар 1953 оной коллективнэ договорнуудаар хараалагдаһан уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ВЦСПС-эй XI пленум хадаа профсоюзна организацинуудай үмэнэ гүрэн түрын ба политическэ тон шухала зорилгонуудые табиһан байна.

Гэхэ зуура, районой ажалшадые ажаһуудалай ба культурна талаар хангалгада, илангаяа байрын гэрнүүдые бариха талаар горьтой дутуунууд бии. Жэшээлхэдэ, барилгын монтажна поезд, барилгын гурбадахи участок байра барилгые удааруулжа, гэрнүүдые ашаглалгада оруулха ябадал хойшо татадаг, барилгын хүдэлмэриие шанар муутайгаар дүүргэдэг байха юм. Гэбэшье, партийна организацинууд предприятинуудайнгаа ажахын ябуулгые һулаар хинадаг, тиихэдэ профсоюзна организацинууд барилганууд дээрэ социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнуудые эрхилдэггүй, коллективнэ договорой условинуудай дүүргэлтые хинадаггүй, хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай ба ажалай условинуудые һайжаруулхын тула оролдолго багаар гаргадаг байна. Түмэрзамшадай профсоюзай замай отделениин районно комитет түмэр замай узелай профсоюзай организацинуудые һулаар хүтэлбэрилнэ. Узелай зарим предприятинуудай месткомууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Хүдэлмэришэдые хангалгын комиссинууд, ниитын хинагшад юушье хэнэгүй. Түмэр замай 4-дэхи отделениин политотдел, тэрэшэлэн узелай предприятинуудай партийна организацинууд профсоюзна комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдөөр шадабаритай хүнүүдые дэбжүүлхэ, тэдэнэй бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хэмжээ абанагүй.

Партиин районно комитет хадаа муугаар хүдэлмэрилдэг хэдэн томо профсоюзна организацинуудай тоосооё өөрынгөө заседани дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Тэдэнэй тоодо Улан-Удын паровозно депогой профсоюзна организаци ороно. Энэ организаци 200 шахуу гэшүүдтэй юм. Гэхэ зуура, местком хадаа өөрынгөө хүдэлмэридэ горьтой алдуу, дутуунуудые гаргадаг байха юм. Тэндэ эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Месткомой заседанинууд, профсоюзна суглаанууд, үйлэдбэриин зүблөөнүүд хэдэн һара соо үнгэргэгдэдэггүй байгаа. Месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Карпушев бүхы хүдэлмэрээ өөрөө хэхэ гэжэ оролдодог дээрэһээ профсоюзна хүдэлмэридэ эдэбхитэдые хабаадуулдаггүй байһан юм. Тэрэ хадаа профсоюзна демократиие сахидаггүй, коллективнэ хүтэлбэрилгын принципүүдые эбдэжэ, албадан захиралгын замда ороһон байна. Эдэ бүгэдэһөө уламжалан паровозно деподо социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэһэн, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дуршэл дутамагаар дэлгэрүүлэгдэдэг; коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг байгаа. Месткомой саг үргэлжын комиссинууд, нүхэрэй ёһоной сүүд хүдэлмэрилдэггүй байһан юм. Тиин депогой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам эбдэхэ ябадал гарадаг һэн. Депогой партийна организаци профсоюзна организациингаа алдуу, дутуунуудые заһаха тушаа хэмжээ абадаггүй байгаа.

Партиин райком тус профсоюзна организациин алдуу дутуунуудые, тэрэниие партийна организациин зүгһөө һулаар хүтэлбэрилдэг байһые элирүүлхэ зуураа, тэдэ дутуунуудыень зайсуулха тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байха юм. Мүнөө энэ организациин хүдэлмэри эли бодо һайжаржа байна.

Советскэ профсоюзууд партиин политикые олониитын дунда тайлбарилагша байһан туладаа социалистическэ мүрысөө саг үргэлжэ дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэриин новаторнуудай, рационализаторнууд болон ухаалан зохёогшодой улам ургажа байгаа хүдэлөөе бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, техникые хүсэдөөр ашаглаха, үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ ябадалые туйлаха, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажабайдалай, культурын хэмжээе таһалгаряагүй дээшэлүүлхын тула оролдохо зэргэтэй. Манай Коммунистическэ парти профсоюзуудта иимэ эрилтэ хэнэ. Коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ арадай зохёон байгуулхы хүсые элсүүлэн хандуулха, түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тулада бүхы резервнүүд ба арга боломжонуудаа хүсэдөөр ашаглаха ябадалда профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгые залан шэглүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай арюун уялга болоно.

Ажалшадай эрилтэ хэрэглэлнүүдые хангаха талаар профсоюзуудай хүдэлмэридэ онсо анхарал табигдаха ёһотой. Советскэ хүнүүдэй ажана һайн байдалай түлөө оролдолго хадаа манай парти, правительствын дээдэ хуули ёһон болоно.

Профсоюзуудые һайнаар хүтэлбэрилхэ гээшэ партийна организацинуудай ажал-ябуулгын тон шухала зорилго мүн.

Н. Паршин,
КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь.

Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедэй пленум

Августын 31-дэ Москвада, Союзуудай Байшангай Октябрьска зал соо Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедэй үргэн пленум болоһон байна. Пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсахын түлөө эб найрамдалые хамгаалгын республиканска, хизаарнуудай болон областной комитедүүдэй түлөөлэгшэд столицада ерэбэ. Мүн профсоюзуудай, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска Комитедэй, советскэ залуушуулай Антифашистска Комитедэй болон бусад олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд байлсаба. Тус пленум дээрэ наука ба культурын ажал ябуулагшад, промышленность ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, эб найрамдалай түлөө советскэ арадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадагшад суглараһан байха юм.

Уранзохёолшо И. Эренбург тобшо үгэ хэлэжэ энэ пленумые нээбэ. Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедэй президиум болбол Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ба Будапештдэ болоһон тэрээнэй сессиин тогтоон абаһан тон шухала шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын талаар эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа советскэ хүнүүд ямар туһаламжа үзүүлхэб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэхын түлөө энэ пленум татаһан байна.

Тус пленум дээрэ гансахан асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ байна гэбэл — Эб найрамдалые Хамгаалгын Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин дүнгүүд ба Эб найрамдалые хамгаалгын СССР-тэхи комитедүүдэй зорилгонууд.

Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихонов элидхэл хэбэ.

Н. С. Тихоновэй элидхэл

Уласхоорондын хамаг бүхы арсалдаануудые эбэй ёһоор журамшуулхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ зануудые хараалһан, эб найрамдалай тала баригшадай фронтын үргэнөөр дэлгэрхэ ба бэхижэхэ ябадалда тус хүргэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештскэ сессиин дүнгүүд тухай элидхэлшэ тодорхойлон хэлэһэн байна.

— Эб найрамдалда дуратай арадуудай ерээдүйн дүтын саг тухай бодолоо табиһан бүхы хүнүүд болбол хүсэрхэлгын политикын, бүдүүлигээр зонхилһон политикын эсүү шанга уналтада ороһониие эли тодоор харадаг болонхой. Имагтал үсэд шанга тэмсэлэй замаар эб найрамдалай илалтые туйлажа шадахабди гэжэ арадууд мэдэржэ байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси болбол уласхоорондын асуудалнуудые хэлсээ хэхэ замаар журамшуулха ёһотой гэһэн Декларациие нэгэн дуугаар, айхабтар ехэ баяртайгаар тогтоон абаһан байна. Эб найрамдалай Соведэй мүнөө үедэ үргэнөөр алдаршаһан энэ Деклараци соо иигэжэ хэлэгдэһэн байна гэбэл: уласхоорондын хамаг бүхы арсалдаануудые эбэй ёһоор журамшуулжа болохо, арад бүхэн хадаа өөрынгөө ажабайдалай түхэлые эрхэ сүлөөтэйгөөр шэлэн абаха эрхэтэй, мүн бусад арадуудай сүлөөтэйгөөр шэлэн абаһан ажабайдалай ёһо гуримые хүндэлхэ зэргэтэй, тиимэ болохолоор ондо ондоо системэтэй арадууд эбтэй зэтэй сугтаа һуужа шадаха, арадуудай хоорондын харилсаа холбоонууд бүгэдэндэ ашагтай туһатай байха. Иигэжэ зэргэлэн ажаһуудаг гүрэнүүд хамаг бүхы арсалдаанууд болон тулалдаануудаа хэлсээнэй ёһоор шиидхэхэ зэргэтэй.

Тус Деклараци хадаа эдэ хэлсээнүүдэй гол зорилгонуудые, мүн мүнөө үеын уласхоорондын байдал дээрэһээ гарадаг гол эрилтэнүүдые тодо һайнаар найруулан харуулһан байна. Эдэ эрилтэнүүдэй тоодо Корейдэ эб найрамдал байгуулха ба арадуудай бэеэ даанги байдалда эсэргүүгээр ябуулагдажа байгаа хамаг бүхы бусад дайнай зорилгонуудые, германска ба японско проблемэнүүдые эб найрамдалай ба демократическа ёһоор шиидхэхэ, гадаада гүрэнэй ёһоор арадууд болон гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохо абдалые болюулха, тэдэнэй территори дээрэ хари гүрэнүүдэй дайн сэрэгэй базануудые усадхаха гэһэн эрилтэнүүд табигдаһан байна. Эдэ эрилтэнүүдые бэелүүлжэ шадаха һаа яаралтайгаар зэбсэгжэлгые зогсоохо, энээн дээрэһээ бүхы хүнүүдэй ажабайдалай хэмжээе үлэмжэ дээшэнь гаргаха арга боломжонууд бии болохо байгаа гэжэ тус Деклараци дотор хэлэгдэнэ. Бүхы оронуудай хоорондо наймаашье хорможолгогүй, хоёр талын ашаг туһые хараалһан тэгшэ эрхын үндэһэн дээрэ экономическа ба культурна холбоо барисаа байгуулагдаха ёһотой. Державануудай хоорондын хэлсээнүүдэй гол зорилгонууд иимэ байха ёһотой.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси болбол дэлхэйн бүхы арадуудта хандаһан Уряа баталан абаһан байна. «Тэдэнэр хэлсээ хэхэ замаар нэгэн һаналда ерэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ өөһэдынгөө правительствонуудай урда табиха ёһотой» гэһэн Уряа бүхы арадуудай урда табигдана.

«Бидэнэр болбол арсалдаануудые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн зорилготой ямаршье правительствын ямаршье үүсхэлые дэмжэхэ ёһотойбди, — гэжэ тус Уряа дотор хэлэгдэнэ, — бидэнэр болбол эбэй хэлсээ туйлаха ябадалые хойшонь татадаг гү, али тэрээндэ эсэргүүсэдэг хүнүүдэй ябуулгануудые һаатуулха ёһотойбди».

Бүхы континентнүүдэй арад зон ямаршье партида, олониитын организацинуудта байһанһаа дулдыдангүй, заналга, гүрдэлгэ мэтын ябадалнуудые хорин, хэлсээ хэлгын хэлбэришэгүй сэхэ, бата шанга зам шэлэжэ олохые үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг, зэбсэгтэ шэнэ тулалдаануудай гаража болошогүй болгохын хойноһоо үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг байна.

Эбэй хэлсээнүүдые хэхын түлөө элдэб оронуудай бүхэдэлхэйн хүдэлөөн үргэнөөр ба элдэб янзатайгаар дэлгэржэ байна.

Италиин олон тоото городуудта эб найрамдалай тала баригшад уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн эрилтэнүүдые демонстрацинууд болон митингнүүд дээрэ табижа байна. Францида «Эбэй хэлсээнүүд ба эб найрамдалай түлөө» гэһэн национальна конференцидэ бүхы департаментнууд болон олон тоото организацинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаһан байха юм. Индидэ таряашадай ехэ ехэ организацинууд, мэдээжэ ажал-ябуулагшад, «Индийскэ национальна конгресс» гэдэг партиин олон тоото депутадууд уласхоорондын асуудалнуудые хэлсээнэй ёһоор журамшуулха хэрэгтэй гэһэн һанал бодолые дэмжэхые уряална.

Англида профсоюзуудай олон тоото национальна нэгэдэлнүүд болон лейбористска партиин нютагай хэдэн зуугаад секцинүүд, мүн тэрэшэлэн эдэ организацинуудта оролсодоггүй олон мянган англичанинууд хэлсээ хэхын түлөө һанамжануудаа үгэһэн байха юм. Японидо ороноо милитаризацилгада эсэргүү эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй һара эхилээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүд соо найруулагдаһан идейнүүдые бүхы арад зоной элдэб янзаар дэмжэжэ байһан туха мэдээнүүд Европа ба Азиин оронуудһаа, Латинска Америкын оронуудһаа ерэжэ байна.

Арадай Хитадта, мүн арадай демократиин бүхы оронуудта хүн зон хэлсээ хэхын түлөө хүдэлөөниие нэгэн дуугаар дэмжэжэ байха юм.

Засаг баригша этэгээдүүдынь «хүйтэн дайнай» политикые эрхилэгшэд, уласхоорондын авантюрануудые болон провокацинуудые эмхидхэдэг хүнүүдэй үзэлдэ эсэргүү бусад оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай оролдолгонуудтай өөрынгөө оролдолгые нэгэдүүлхэ һаналтай хүнүүд тон олон юм.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые бүридхэдэг уласхоорондын элдэб олон демократическа организацинууд — профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци, залуушуулай Бүхэдэлхэйн демократическа Федераци, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа Федераци үргэнөөр дэмжэһэн байха юм.

Эб найрамдалай лагерь мүнөөдэр өөрынгөө тусхайта тодорхой амжалтануудые тэмдэглэжэ шадаха байна гэжэ Н. С. Тихонов хэлэнэ. Эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэнэй тэмсэлэй бодото үрэнь хадаа Корейдэ эблэрэлгэ туйлаһан ябадал мүн болоно, энэ хадаа эб найрамдалай хэрэгэй бодото ехэ илалта мүн байха юм. Энэ илалта болбол бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай тала баригшадые эб найрамдалай түлөө бүри ехэ эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ябадалда зоригжуулан, дэлхэйн политикын хамаг бүхы арсалдаата асуудалнуудые эб найрамдалай замаар, хабаадалгата талануудай хэлсээ хэхэ замаар шиидхэжэ болохо гэһэн этигэл найдабари бэхилһэн байха юм. Иимэ дээрэһээ Корейдэ эблэрэлгэ туйлагдаба гэһэн мэдээн бүхы оронуудаар хурдан түргэн таража, хүн зоной һанаа сэдьхэлые баярлуулан доһолуулһан байха юм.

Шэн габьяата корейскэ ба агуу ехэ хитад арадай Дальна Востогто эб найрамдалай хэрэгые хамгаалгын талаар туйлаһан амжалтанууд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалгын хэрэгэй бүгэдэниитын амжалтада туһалһан байха юм.

Мүнөө үедэ бүхы арадууд эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ гэһэн дүүрэн зоригтой ба дүүрэн этигэл найдамжатай болонхой, юундэб гэхэдэ, уласхоорондын шахардуу байдалые зөөлэрүүлһэн бага зэргын амжалтануудай орондо, эб найрамдалые хүсэжэ байһан ба дайн байлдаае үзэн ядажа байһан хүн түрэлтэндэ шэнэ аюулнуудые асарха мүндэр залинта байдалай баһа дахин тогтоо һаа хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ муухай хэрэг мүн болохо байна. Тиибэшье эб найрамдалай дайсад, агрессивнэ хүсэнүүд, хоро шэнгээһэн өөрынгөө зэбсэгүүдые хаягүй байна гэжэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэд эли тодоор хаража байдаг.

Империалистнууд болон тэдэнэй удамаршад Корейдэ эб найрамдалай саашанхи хэлсээнүүдые туйлахын түлөө байгуулагдаһан аятай һайн условинуудые үгы хэхэ гэжэ али болохоор оролдоно. Сеулдахи американска удамаршан Ли Сын Ман сэрэгэй ябуулгануудые һанаһан саг соогоо дахин эхилхэб, эблэрэлгые би огтошье мэдэрхэгүйб гэжэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлһэн байна.

Һармагшан гээшэ эзээ һажаадаг юм гэжэ Зүүн зүгэй хүнүүдэй хэлэдэг ёһоор, эдэ бүхы ябадалнууд энеэдэтэй анекдот шэнги байха байгаа, теэд Ли Сын Манай ээдые — агрессивнэ империалистнуудые ехээр наадалжа байхаар бэшэ тон ехэ аюултай юм, тэжэ Н. С. Тихонов хэлэбэ.

США ба Урда Корейн республикын хоорондо Даллес ба Ли Сын Манай баталһан «хамтын обороно» тухай договор ба Корейдэхи интервенцидэ хабаадалсаһан 16 оронуудай деклараци болбол гансахан Корей ба Дальна Востогто бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулһан ябадал мүн байха юм. Берлинэй демократическа сектортэ энэ оной июниин 17-до хэгдэһэн провокацинууд сохом Ли Сын Маниие һэнгэргүй муухай мэдүүлгэдэ түлхиһэн эгээл тэрэ хүсэнүүд, уласхоорондын байдалые түгшэрүүлхэ, шэнэ дай ба агресси үүсхэхэ шалтаг хаа хаанагүй бэдэржэ байдаг хүнүүд үүсхэн эмхидхэһэн байгаа.

Хэнэйшье мэдэхээр, агрессорнүүд Корейдэ унажа һалаһан шэнгеэрээ, Германска Демократическа Республикада унажа һалаһан байгаа.

Уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулха гэһэн бүхы арадуудай урган байгаа эрмэлзэлгэнүүд заримдаа хүн зоной һанаа сэдьхэл зобоохые оролдодог, провокацинуудые үүсхэдэг мэргэжэлтэдые эб найрамдалай лозунгнуудые хаяжа, эб найрамдал тухай гоё гоё үгэнүүдые хэлэжэ бэеэ далдалха баада оруулдаг болоо гэжэ Н. С. Тихонов саашань хэлэнэ.

Эбэй хэлсээ хэхэ гэһэн үзэлые олониитын һанамжануудай баадхалаар зүбшөөхэ зэргэтэй болоһон агуу ехэ державануудай гүрэнэй зарим нэгэн ажал-ябуулагшад тэрэ зуураа баһал ингэжэ мэдүүлдэг байна гэбэл: тэдэнэр хадаа яаралтайгаар зэбсэгжэлгые зогсоохо хүсэлгүйбди, Баруун Германиие оруулалсаһан агрессивнэ «европейскэ арми» байгуулха гэһэн түсэбһөө арсахагүйбди, Германска милитаризмые һэргээн бодхоохо түсэбһөө арсахагүйбди гэжэ уридшалан мэдүүлдэг байха юм. Һаяхан Вашингтондо зүблөө хэһэн эдэ хүнүүд ямар зорилго урдаа табинаб? Германиие тэдэнэр ямар болгохые хүсэнэб? Гэбэл, тэдэнэр хадаа Германиин засаг баригшадые тэдэнэй үгэ бүхэниие дуулан гүйсэдхэжэ байдаг зарсанар болгохо, мүн Германиие шэнэ агрессиин Европодохи гол гуламта болгохо гэһэн хүсэлтэй. Мүн тэрэшэлэн Баруун тээшээ ба Зүүн тээшээ добтолхоор гитлеровскэ добтолгые дабтахаар бэлэн арми байгуулха, Германиие һүйдхэл һандаралгын ба үхээрын орон болгохо хүсэлтэй. Конференциин столдо һууха гэһэн эдэ гүрэнүүдэй ажалябуулагшад иимэл хүсэлтэй, иимэл хэлсээнүүдые баталха дуратай байна! Уридшалан хараалагдаһан иимэ условинуудай ёһоор, тус хэлсээнүүд эб найрамдалай хэрэгтэ ямар нэгэн ашаг туһатай дүнгүүдые гаргажа шадаха гү? Иимэ үндэһэ һуури дээрэ германска болон бусад ямар нэгэн проблемэнүүд шиидхэгдэжэ болохо гү? Хэнэйшье мэдэхээр, болохогүй байна!

Уласхоорондын байдалые саг үргэлжэ хёрхо һайнаар адаглан хаража байдаг, шэнэ дайн байлдаае болюулхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаан бэхижүүлхын түлөө бүхы оролдолгонуудаа гаргажа байдаг Советскэ Союзай арадуудай эб найрамдалай түлөө ябуулжа байгаа тэмсэл тухай элидхэлшэ тогтон хэлэһэн байха юм.

—Арадуудай хоорондын эб найрамдалта хани барисаан тээшэ, арадуудай хоорондоо улам ехээр ханисан дүтэлхэ тээшэ, гүрэнүүд хоорондын культурна, экономическа, научна хани барисаанай холбоое һайжаруулха ба хүгжөөхэ тээшэ зорюулагдаһан Советскэ Правительствын эб найрамдалда дуратай, хэлбэришэгүйгөөр ябуулдаг политика, хамаг бүхы ехэ ба бага оронуудай национальна бэеэ даанхай байдал ба суверенитедые хүндэлдэг, бусад оронуудай территоринуудта ямаршье эрилтэ табидаггүй, хэндэшье заналта хэдэггүй политика, — иимэ эсэс хүрэтэрөө эб найрамдалай политика хадаа хамаг бүхы арадуудта инаглагдадаг, хүндэлүүлэгдэдэг болонхой гэжэ Н. С. Тихонов хэлэбэ.

Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай байдагынь тэрээнэй дотоодын политика дээрэһээ, арад зонойнгоо ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ гэһэн политика дээрэһээ харагдана. Энэ политикын гол зорилгонь хадаа манай ороной ажалшадай ажабайдалые саг үргэлжэ улам һайн болгохо гэһэн зорилготой. Эб найрамдалай политикые бата найдамтайгаар эсэстэнь хүрэтэр Советскэ Союзай ябуулжа байһаниинь хаража байдаг хилын саадахи үнэн сэхэ хүн бүхэн энэ политикын удхашанарые һайн ойлгодог болонхой.

Уласхоорондын байдалай мүнөө үеын ямаршье арсалдаата ба шиидхэгдээгүй асуудалнууд тэрээндэ хабаатай оронуудай хоорондоо эбэй ёһоор хэлсээ хэжэ шиидхэгдэжэ болохо юм гэһэн бата найдалга дээрэһээ үндэһэлдэг Советскэ Правительствын ябуулжа байгаа гадаадын политикые советскэ хүнүүд дүүрэнээр һайшаадаг байха юм.

Гүрэнүүдэй хоорондын хамаг бүхы арсалдаата асуудалнуудые хэлсээнэй ёһоор журамшуулха гэһэн эрилтэ табиһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэриие советскэ арад халуунаар һайшааһан байна. Бидэнэр, советскэ хүнүүд, хүсэеэ харуулан занадаг политикые эрид шангаар буруушаадаг байнабди. Бидэнэр хамаг бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор журамшуулха гэһэн эрилтэ табинабди.

Дэлхэйн политикын хамаг бүхы түбэгтэй орёо асуудалнуудай талаар тэрээндэ хабаадаха оронууд үнэн сэхэ, нюусагүй хэлсээнүүдые хэхэ, арадуудай хоорондо бата бэхи эб найрамдал тогтоохо тээшэ зорюулагдаһан хэлсээнүүдые хэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр бултадаа хүсэдэг байнабди. Бүхы дэлхэйн арадууд, жэшээнь, корейскэ асуудалаар иимэ хэлсээнүүд хэгдэжэ эхилхэ ёһотой гэһэн эрилтэнүүдые табина.

Корея болбол нэгэдэмэл, эрхэ сүлөөтэ, эб найрамдалда дуратай гүрэн болохо ёһотой, корейскэ арад өөрөө эрхэ сүлөөтэйгөөр өөрынгөө гүрэнэй байгуулалтын, өөрынгөө экономическа ба культурна хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхэ ёһотой гэжэ хамаг бүхы арадуудтай хамта советскэ арад хүсэдэг байха юм. Энэ хадаа үнгэрһэн сагай боолшолгын харанхы балар жэлнүүд тээшэ өөрынгөө орониие татажа байгаа Ли Сын Манай дарлалта болон һүйдхэлгэ һандаралгын хэрзэгы шэрүүн журам байдал доро яашье бэелүүлэгдэжэ болохогүй байна. Корейскэ асуудалай талаар ерээдүйн политическэ конференциие лисынмановска зонхилолгын эрхэ доро оруулха гэжэ хүсэдэг хүнүүд корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай огтошье һанаашалдаггүй байһаниинь элитэ. Бидэнэр, советскэ хүнүүд, ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ США-гэй делегациин ябуулжа байгаа эб найрамдалда эсэргүү политикые эрид шангаар буруушаангүй байжа шадахагүй байнабди.

Мүн уласхоорондын тон шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Хитад шэнги иимэ агуу ехэ державые газаашалдаг политикатай советскэ арад баһал эбсэжэ шадахагүй юм. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Хитадай Арадай Республикын эрхэнүүдые эбдэһэн ябадалые болюулха талаар США-гэй правительство болон тэрээнэй нүлөө доро байдаг гүрэнүүдэй хүшөөлтэ хэжэ байдаг ушарнуудые нормальна гэжэ бидэнэр яашье тооложо шадахагүй байнабди. Иимэ политика болбол эб найрамдалай хэрэгтэ туһатай үри яашье гаргажа шадахагүй байна.

Аденауэрэй бүлэгтэй үгэеэ нэгэдээд, Баруун Германиие американска монополистнуудай колони болгохо, немецкэ империализмые һэргээн бодхоохо, немецкэ арадые боолшолжо, тэдэниие агрессивнэ дайнда оруулан, айхабтар ехэ шэнэ гашуудалда оруулха гэһэн дэлхэйн реакциин һанал хүсэлнүүдые советскэ хүнүүд тон шангаар буруушааха байна.

Энэ оной августын 15-да германска асуудалые эбэй ёһоор журамшуулха тухай асуудалаар Франци, Англи ба США-гэй правительствонуудта эльгээһэн ното соохи Советскэ Правительствын дурадхалнуудые советскэ арад нэгэн һаналаар дэмжэнэ.

ГДР ба Советскэ Союзай правительствонуудай хоорондо болоһон хэлсээнүүдые бүхы советскэ хүнүүд халуунаар һайшааһан байха юм. Эдэ хэлсээнүүд болбол эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ тон ехэ оруулалта мүн байхаһаа гадна, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгын талаар советскэ ба германска арадуудай хани барисаае бэхижүүлгын замда шухала удхатай шэнэ шата мүн болоһон байха юм. Эдэ хэлсээнүүдэй үедэ Советскэ Правительство болбол германска проблемые үнэн зүбөөр шиидхэхэ, эбэй договор ойрын сагта баталха, демократическа болон эб найрамдалай үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоохо гэһэн зориг хүсэлөө бүхы дэлхэйдэ харуулһан байна.

Бүхы советскэ арадайнгаа хүсэл зоригто дүүрэн тааруулагдангяар Советскэ правительство болбол дайнай хойшолонгуудые усадхаха, германска арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар Германска Демократическа Республикада тон ехэ материальна туһаламжа үзүүлһэн байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Эдэ бүхы ябадалнууд болбол Германиие агуу ехэ держава болгон һэргээн бодхоолгодонь, национальна нэгэдэлыень һэргээн бодхоолгодонь, эб найрамдалда дуратай демократическа Германиие байгуулгадань шэнэ зам германска арадта нээһэн байха юм.

—Тон зүб, советскэ хүнүүд болбол Германиие гитлеризмын аюулта муухай дабталга бэшэ, хари гүрэнүүдэй заабаряар улаан шуһаяа адхажа байдаг американска колони бэшэ, харин демократическа нэгэдэмэл гүрэн болоод байхыень харахайбди гэжэ хүсэдэг байха юм.

Мүн советскэ арад болбол Австриие эб найрамдалда дуратай, эрхэ сүлөөтэ гүрэн болохыень хүсэнэ, мүн тэрэшэлэн Японие дарлагшадһаа сүлөөлэгдэнги, бүхы оронуудтай эбтэй этэй байдаг, эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болоһой гэжэ хүсэдэг байна.

Советскэ арад хамаг бүхы арадуудтай эбтэй этэй байхые хүсэдэг байна. Юундэб гэхэдэ, Советскэ Союз ямаршье гүрэндэ территориальна эрилтэнүүдые табинагүй. Советскэ арад болбол эб найрамдалда дуратай хамаг бүхы арадуудтай адли, ямаршье ондоо арадта хоро үһөөгүй агуу ехэ американска арад зонтой хани барисаатай ажаһууха дуратай. Энэ эрилтэнь дайн байлдаа зэрлиг галзуугаар номнон байдаг реакционно этэгээдүүдтэ эсэргүү байхань мэдээжэ.

Эб найрамдалые ба арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ тээшэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай хэлбэришэгүй политикые дэмжэн, советскэ хүнүүд болбол буу зэбсэг ехэхэнээр хаһан хороохо, атомна, бактериологическа болон хүн зониие олоор хюдаха бусад зэбсэгүүдые хорихо тухай хэлсээнүүд баталагдаха ёһотой гэһэн эрилтэ табина.

Элдэб муухай провокацинуудые хэжэ, уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор журамшуулха ябадалда һаад хэдэг эб найрамдалда харша хамаг бүхы этэгээдүүдэй аашануудые дүүрэнээр элирүүлжэ байха хэрэгтэй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Шэнэ дайн байлдаа үүсхэхын түлөө уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор журамшуулха арга боломжонуудта һаад ушаруулдаг хамаг бүхы этэгээдүүдтэ бидэнэр хойшодоошье харюугай шанга сохилто үгэхэ гэжэ эрмэлзэхэбди.

Уласхоорондын хамаг бүхы асуудалнуудые хэлсээнэй замаар журамшуулхын түлөө тэмсэлые үргэнөөр ябуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэриие тон лэ саг соогоо абтагдаһан тогтоол мүн гэжэ советскэ хүнүүд тоолоод, тэрээниие өөһэдынгөө бодото хэрэгээр, эдэбхитэйгээр дэмжэхээр бэлэн байна.

Эб найрамдалые хамгаалгын республиканска, областной болон хизаарнуудай комитедүүд нютагай олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай үргэн пленумүүд дээрээ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүд тушаа өөһэдынгөө зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ бээз, мүн эдэ шиидхэбэринүүд предприяти, колхоз, эмхи зургаан, һургуулинууд бүхэн дээрэхи ажалшадай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ бээз гэжэ Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитет найдажа байна гэжэ Н. С. Тихонов мэдүүлнэ.

Дайн байлдаае үгы хэхэ, эб найрамдалые хамгаалха гэһэн хэлбэришэгүй политика ябуулжа байгаа, эб найрамдалда дуратай манай держава—Советскэ Союз тээшэ бүхы оронуудай арад зон этигэл найдабаритайгаар хаража байдаг гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Дайнай хүсэнүүд сухариха ёһотой. Эбэй хэлсээнүүдэй үзэлнүүд бүхы дэлхэй дээрэ мандаг лэ!

Элидхэлэй һүүлээр делегадууд үгэ хэлэжэ, һүүл дээрэнь Н. С. Тихоновэй элидхэл тушаа нэгэн дуугаар тусхай тогтоол баталһан ба энэ оной декабрь һарада эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференци татаха гэжэ тогтооһон байна.

Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй пленумэй резолюци

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин дүнгүүд тухай Н. С. Тихоновэй элидхэлые шагнажа, зүбшэн хэлсээд, эб найрамдал хамгаалгын областной, хизаарнуудай, республиканска комитедүүдэй ба СССР-эй олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитедэй пленум хадаа уласхоорондын аюулгүй байдалые сахихын түлөө тэмсэлдэ дэлхэйн арадуудай туйлаһан амжалтануудые ханалтатайгаар тэмдэглэнэ.

Үнэн бодолто бүхы хүнүүд корейскэ ба хитад арадуудай, эб найрамдалай болон демократиин бүхы лагериин ехэ илалта болоһон Корейдэхи эблэрэлгые баяртайгаар угтаба.

Бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшадтай хамтадаа эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр, эрид шууд тэмсэжэ байгаа советскэ арад уласхоорондын бусад бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ арга боломжые энэ илалтада харана.

Дай үүдхэгшэдэй хорото авантюрые Берлиндэ усадхалга хадаа Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха шухала условиие единэ, демократическа, эб найрамдал хүсэгшэ Германида харадаг эб найрамдалай тала баригшадай шухала илалтань тэрэшэлэн болобо. Германска асуудал тушаа, Австритай эбэй договор баталалга тушаа, корейскэ проблемые шиидхэлгэ тушаа, буу зэбсэгүүдые хороолго, атомна болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй буу зэбсэгүүдые хорилго тушаа Советскэ правительствын дурадхалнууд уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые хэлсээнэй аргаар, эбэй ёһоор шиидхэхэ бата бэхи үндэһэ байгуулна, тиимэһээ эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай эгээн шухала интересүүдтэ харюусана.

Гэхэтэй хамта, бүхы дэлхэйн арадууд дай үүдхэгшэдэй шэнэ провокацинуудые алгасан үнгэржэ шадахагүй байна. США-гэй ба империалистическэ бусад оронуудай агрессивнэ этэгээдүүд арадуудай һэрэмжые һуларуулха гэжэ һэдэнэ. Эб найрамдалай түлөө хооһон үгөөрөө тэмсэжэ, тэдэнэр үнэн хэрэг дээрээ Хойто-атлантическа агрессивнэ блогые үргэдхэнэ, дэлхэйн бүхы хубинуудта сэрэгэй шэнэ базануудые байгуулна, яаралтайгаар зэбсэгжэлгые шангадхана, «хүйтэн дайнай» политика, Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү провокацинуудые хэхэ политика үргэлжэлүүлнэ. Агрессорнүүд хамаата талануудай хоорондоо хэлсээ хэхэ үндэһэ һуури дээрэ уласхоорондын проблемэнүүдые шиидхэхэ политикада эсэргүүсэнэ. Тусгаарлабал, гурбан гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Вашингтонско зүблөөнэй шиидхэбэринүүд, мүн Корейдэхи эблэрэлгые лисынмановска бүлэгтэй хамтадаа эбдэхэ гэһэн США-гэй хархис бүлэг этэгээдүүдэй һэдэлгэнүүд арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгые таһалдуулха гэһэн имагтал энэ зорилго туйлаха гэһэн болоно.

Эдэ условинуудта бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшад һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ ёһотой. Бүхы арадуудай уялга хадаа эб найрамдал хамгаалха ажалябуулгаяа шангадхаха ябадал болоно.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештскэ сессиин шиидхэбэринүүд гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаата асуудалнуудые хэлсээ хэжэ эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө уласхоорондын үргэн кампани дэлгэрүүлхэ, хэлсээнүүдые туйлалгада һаад хэһэн агрессивнэ хүсэнүүдэй түсэбүүдые эб найрамдал хамгаалха эдэбхитэй ябуулгануудаараа эбдэхэ гэжэ үнэн бодолто бүхы хүнүүдые уряална.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитет гүрэнүүдэй хоорондохи бүхы зүрилдөөнүүдые хэлсээнэй аргаар шиидхэхые эриһэн эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүдые бүрин һайшааһан тухайгаа мэдүүлнэ.

Үнэн бодолтой байгаа һаа, арсалдаата ба шиидхэгдээгүй асуудалнуудые шиидхэхэ зам оложо, тиин удаан сагай, бата бэхи эб найрамдал хангажа болохо юм гэһэн бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригша олон миллион

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй пленумэй резолюци

(Түгэсхэл)

хүнүүдэй этигэлые советскэ арад бүрин хубаалдана.

Эб найрамдал сахиха ба батадхаха хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн, советскэ арадай ба бүхы оронуудай эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай шухала интересүүдтэ харюусаһан Советскэ правительствын эб найрамдал хүсэгшэ гадаадын политикые советскэ хүнүүд халуунаар һайшаана, дэмжэнэ.

Бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшадтай хамтадаа советскэ хүнүүд корейскэ асуудалые эбэй ёһоор, үнэн зүбөөр түргэнөөр шиидхэхэ, өөрынгөө байгуулалтын, мүн оронойнгоо экономическа ба культурна хүгжэлтын асуудалнуудые өөрөө сүлөөтэйгөөр шиидхэхэ бүрин арга боломжые корейскэ арадта үгэхэ гэжэ дурадхана.

Германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэхэ талаар Советскэ правительствын дурадхалнууд бүхы советскэ арадай бүрин һайшаалаар угтагдана, тэдэнэр агууехэ гүрэн болохо Германиин һэргэн мандаха ябадалда туһална, германска арадай национальна нэгэдэл һэргээн байгуулха, демократическа, эб найрамдал хүсэгшэ Германиие байгуулха зам тэрээндэ нээнэ. Өөрынгөө оронииe эб найрамдал хүсэгшэ, единэ, демократическа гүрэн болгон нэгэдүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа германска арадай хүсэлэлгые советскэ арад амаршална, энэ зам дээрэ али бүхы амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэнэ.

Бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшадтай хамтадаа советскэ хүнүүд хадаа арадуудай үмэнэ өөрынгөө уялга бэелүүлхыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организациһаа эринэ. ООН болбол тэрэнэй Уставаар тодорхойлогдоһон замда бусажа орохо, мүн бүхы оронуудай ба нацануудай суверенно эрхэнүүдые хүндэлхэ үндэһэ, һуури дээрэ уласхоорондын бүхы конфликтнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ туһалха ёһотой байна. Хитадые тоодоггүй политикада эсэс табиха, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Хитадай Арадай Республикын эбдэгдэһэн эрхэнүүдые һэргээн бии болгохо хэрэгтэй. Имагтал энэ зайлашагүй шухала условидо эб найрамдалые ба уласхоорондын аюулгүй байдалые сахиха, бэхижүүлхэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ болохо байна.

Арадуудай зэргэлээд амгалан ажаһуухын түлөө, тэдэнэй хоорондо экономическа ба культурна хани харилсаа хүгжөөхын түлөө советскэ арад тэмсэһэн юм, тэмсэжэ байна. Советскэ арадай саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые бүхы хэмжээгээр хангалгада зорюулагдаһан, Советскэ правительствын дотоодын политика манай гүрэнэй амгалан эрмэлзэлгын эрхим гэршэнь мүн, бүхы советскэ хүнүүдэй халуун һайшаалаар угтагдана.

Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө эрид шангаар тэмсэхэ зуураа, советскэ хүнүүд дай үүдхэгшэдэй аашанууд тушаа һэрэмжээ дээшэлүүлхэ, агууехэ Советскэ Союзай оборонные саг үргэлжэ бэхижүүлхэ ба һайжаруулха шухала байһан тухай һанажа ябана. Мүнөө үеын сэрэгэй элдэб түхэлэй техникэтэй болоһон советскэ арад хэндэшье аюул ушаруулаагүй, аюул ушаруулнагүй, буу зэбсэгүүдые ехээр хороохо ба атомна, бактериологическа болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй буу зэбсэгүүдые хэрэглэлгэ хорихо тухай хэлсээнүүдые түргэнөөр туйлаха гэжэ урдынхидаа адляар эрид шангаар дурадхана.

Бүхы советскэ хүнүүд эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряае халуунаар дэмжэхэ юм, уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн хэлбэришэгүй дура хүсэлөө бүхы дэлхэйн үмэнэ шэнэ хүсөөр харуулха юм, эб найрамдалай политикые бата шангаар ба эрид шууд бэелүүлэгшэ Коммунистическэ партиие ба Советскэ правительствые тойрон улам нигтаар жагсаха юм гэһэн бата этигэлээ эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитет мэдүүлнэ.

Эбэй хэлсээнэй һанал бодол бүхы дэлхэй дээрэ илан мандаг лэ!

Дайнай хүсэнүүд сухариха ёһотой!

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительственна делегаци Москва мордобо

ПХЕНЬЯН, сентябриин 1. (ТАСС). КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сенээр толгойлогдоһон Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительственна делегаци мүнөөдэр Пхеньянһаа Москва мордобо.

КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Тен Ир Лен, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир, Госпланай түрүүлэгшэ Тен Дюн Тхяк, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Пак Ден Ай, түмэр замуудай министр Ким Хэ Иль гэгшэд делегациин составта оролсоно.

СССР-тэй Албаниин хани барисаанай обществын гурбадахи съезд

ТИРАНА, сентябриин 1. (ТАСС). СССР-тэй Албаниин хани барисаанай обществын 3-дахи съезд хүдэлмэрее дүүргэбэ. Съезд хадаа 77 хүнһөө бүридэһэн обществын генеральна соведые, 21 хүнһөө бүридэһэн генеральна соведэй президиумые һунгаба.

Обществын түрүүлэгшээр Бедри Спахиу, түрүүлэгшын орлогшоор— Неджмие Ходжа ба обществын генеральна секретаряар Нашо Натанаили гэгшэд һунгагдаба.

Культурна холбоонуудай индийско-советскэ обществын конференци

ДЕЛИ, сентябриин 1. (ТАСС). Культурна холбоонуудай индийско-советскэ обществын конференци Калькуттада нээгдэбэ. Конференциин делегадуудта амаршалга хүргэн хандаха зуураа, д-р Сунити Кумар Чаттопадхайя иигэжэ мэдүүлбэ: «Би хани барисаанай гарые советскэ арадта һарбайнаб».

Индийско-советскэ культурна холбоонуудай шухала байһаниие тэмдэглэн, «Блитц» журналай редактор Каранджия сугларагшадай альгаташалга доро иигэжэ мэдүүлбэ: «Советскэ Союзай ба Индиин хоорондо культурна талаар дүтэ болохо зам дээрэ империалистнуудай байгуулһан гималайска хаалтанууд мүнөө үгы хэгдээ».

Индиин элүүрые хамгаалгын министр Раджкумари Амрит Каур, индийскэ парламентын арадай палатадахи коммунистическэ фракциин ударидагшад Гопалан ба Хирендра Натх Мукерджи, индийскэ элитэ ехэ экономист д-р Кумарапп ба Индиин национальна поэт Хариндранат Чаттопадхая гэгшэд конференциин адресаар амаршалгын бэшэгүүдые эльгээбэ.

Иракска правительство тушаалһаа гараба

БЕЙРУТ, сентябриин 1. (ТАСС). Бейрутска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Ирагай премьер-министр Джамиль Мадфай тушаалһаа гараха тухай мэдүүлгые Ирагай король Фейсалдэ барюулба. Тэрээнииень король зүбшөөгөө. Фейсал шэнэ правительствые бүридүүлхэ тухай асуудалаар консультаци хэжэ эхилбэ.

Ирандахи байдал тушаа

ТЕГЕРАН, сентябриин 1. (ТАСС). Мүнөөдэрэй газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, дивизионно генерал Алави Мокаддам полициин главна управлениин начальнигаар томилогдоо. Бригадна генерал Дафтари таможниин полициин начальник хэбээрээ үлэбэ. Хосейн Ала ордоной министрээр томилогдобо.

ТЕГЕРАН, сентябриин 1. (ТАСС). Августын 30-да үшөө 15 хүн тэрэ тоодо Мосаддыгай урдын парламентска орлогшо Малек Исмаили ба «Тофиг» газетын редактор Мохаммед Али Тофиг гэгшэд арестовалагдаа.

Уласхоорондын шатарай турнир

НЕЙХАУЗЕН, сентябриин 1. (ТАСС). Дүүрээгүй партинуудые мүнөөдэр турнир дээрэ наадажа дүүргэбэ. Тайманов Бронштейндэ, Котов Штальбергдэ шүүгдэбэ. Решевский — Петросян, мүн Петросян — Керес гэгшэд тэнсэбэ. Геллер Саботой наадаад, илаба. Штальберг Болеславский гэгшэд наадаад тэнсэһэн байна.

Үглөөдэр гурбадахи тур болохо юм, тэрээндэ Найдорф — Глигорич, Петросян — Бронштейн, Авербах — Решевский, Сабо — Керес, Эйве — Смыслов, Штальберг—Геллер, Болеславский — Котов гэгшэд наадаха.

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа

ПЕКИН, сентябриин 1. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент августын 31-дэ Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба:

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ корейско-хитадай талын ахалагша гэшүүн генерал-лейтенант Ли Сан Чо хадаа нүгөө талын командованиин хиналта доро байһан сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудта корейско-хитадай талын пленнэ персоналые хүсөөр һаатуулан бариха гэһэн һэдэлгэдэнь чанкайшистска агентнуудта нүгөө талын үзүүлдэг эли туһаламжада эсэргүү эрид шанга протестые Нэгэдэмэл Нацануудай командованида хоёр дахинаа мэдүүлбэ.

Хоролон һүйдхэгшэ эдэ ябуулгануудта нүгөө талын дары эсэс табиха, мүн сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудһаа лисынмановска ба чанкайшистска бүхы агентнуудые зайсуулха гэжэ генерал Ли Сан Чо эрибэ; нүгөө талын командовани эдэ агентнуудай ябуулгануудһаа эшэ үндэһэтэй хүндэ хойшолонгуудай түлөө бүхы харюусалга дааха байна гэжэ Ли Сан Чо тэрэшэлэн мэдүүлбэ.

Нэгэдэмэл Нацануудай командованиие түлөөлһэн комиссиин ахалагша гэшүүн генерал-майор Брайан корейско-хитадай талын эрид шанга энэ протестые зохихо засагаархидта дамжуулан үгэхэб гэжэ мэдүүлбэ.

Энэ заседани дээрэ генерал-лейтенант Ли Сан Чо хадаа уласхоорондын практикые, Женевскэ конвенциие ба Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй условинуудые нүгөө талын эбдэһэн ябадалые буруушаан шүүмжэлбэ. Энэ хадаа дары нютагтаа бусаагдаха корейскэ ба хитадай сэрэгэй олон пленэйхидые заложнигууд болгон барижа үлөөхэ гэһэн һанаашалга болоно. Эблэрэлгэ тухай хэлсээнтэй зохилдуулан корейскэ ба хитадай бүхы сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусаахаар бэлэн байна гү гэһэн асуудалда нүгөө талын тодорхой харюу үгэхыень Ли Сан Чо эрибэ.

Нютагтаа бусахые дурадхаһан корейскэ ба хитадай бүхы сэрэгэй пленэйхид сэхэ нютагтаа бусаагдаха юм гэжэ генерал-майор Брайан мэдүүлбэ. Гэбэшье, тэрэ хадаа генерал-лейтенант Ли Сан Чо гэгшын тодорхойгоор зааһан хүнүүдые нютагтань бусааха тухай асуудалда тодорхой харюу үгөөгүй. Нэрээрнь дурсагдаһан корейскэ ба хитадай пленэйхидые нютагтань бусааха тухай асуудалда тодорхой харюу үгэхэ гээшэ сэрэгэй пленэйхидые һаадгүйгөөр нютагтань бусааха хэрэгтэ тон шухала байна. Корейско-хитадай тала Нэгэдэмэл Нацануудай командованиһаа харюу түргэнөөр үгэхыень хүлеэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Национальна аюулгүйе сахиха японско корпусой хүнүүдэй тоо олошоруулха түсэбүүд

ШАНХАЙ, августын 31. (ТАСС). Японско радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Япониин премьер-министрын орлогшо Огата хадаа мүнөө японско правительство национальна аюулгүйе сахиха корпус гэдэгэй хүнүүдэй тооe 1954 ондо 130 мянган хүн хүрэтэр гү, али 150 мянган хүн хүрэтэр олошоруулха хэмжээнүүдые шэнжэлэн хаража байна гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлбэ.

Огатын мэдүүлгэһээ харахада, национальна аюулгүйе сахиха корпусой хүнүүдэй тоо олошоруулха тухай Иосидын правительствын шиидхэбэри Холбоото Штадуудай сэхэ хашалтаар абтаһан байна. Хамгаалгын түсэб хадаа аюулгүй байдалые харилсан хангаха управленеэр дамжуулан туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсээ баталха ябадалда шухала хэрэгтэй юм гэжэ Огата мэдүүлбэ. Тэрэ туһаламжа үзүүлхэ тухай Холбоото Штадууд ба Япони мүнөө хэлсээ хэжэ байна, ондоогоор хэлэхэдэ, Холбоото Штадууд хадаа энэ управленеэр дамжуулжа сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ услови болгон национальна аюулгүйе сахиха корпусой хүнүүдэй тоо олошоруулха гэжэ эриһэниинь лабтай. Тус корпус японско армиие һэргээн байгуулха формо мүн.

Иосидын правительствын шиидхэбэри хадаа национальна аюулгүйе сахиха корпусой хүнүүдэй тооe 20—40 мянган хүнөөр олошоруулха гэһэн болоно гэжэ «Асахи» газетэ бэшэнэ.

Зүүнэй социалистическэ партиин генеральна секретарь Номидзо правительствын эдэ түсэбүүдтэ хамааран, иигэжэ мэдүүлбэ:

«Национальна аюулгүйе сахиха корпусой хүнүүдэй тоо олошоруулха түсэбые правительствын шэнжэлжэ эхилһэн баримта юу гэршэлнэб гэхэдэ, Иосидын кабинет аюулгүй байдалые харилсан хангаха программаар туһаламжа абаһантай дашарамдуулан, шэнээр зэбсэглэлгын политика ябуулна. Шэнээр зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэһэн хэбэртэй болобошье, премьер Иосида национальна аюулгүйе сахиха корпусые ехэдхэжэ эхилхэдээ, Америкын эрилтэнүүдые дүүргэнэ. Шэнээр зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэжэ байгаа бүхы хүсэнүүдтэй хамта манай парти конституциие эбдэһэн правительствын ябуулганuудта эсэргүү тэмсэхэ юм гэжэ Номидзо түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

Американска монополинуудай аша туһада

СТАМБУЛ, августын 31. (ТАСС). США-гэй гадаадын-экономическа политикын асуудалнуудые эрхилһэн комиссиин түрүүлэгшэ Кларенс Рэндолл түрүүтэй 4 хүнһөө бүридэһэн американска делегаци һаяхан Анкарада ерэбэ. «Истанбул» гэжэ турецкэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй правительствые ба американска томо фирмэнүүдые нэгэн доро түлөөлһэн энэ делегаци Турциин экономикодо американска үмсын капитал ехээр оруулхын тула США-гэй президент Эйзенхауэрэй дурадхалаар Турци ерэбэ.

«Ватан» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Рэндоллын ерэһэнэй һүүлээр, Турциин экономикодо американска үмсын капиталай улам ехээр нэбтэрэн оролгодо туһалха хэмжээнүүд абтаха юм гэжэ Турциин политическэ ба экономическа нюурнууд тоолоно. Американска предприяти болохо «Реконструкциин ба хүгжэлтын уласхоорондын банк», «Стандард ойл», «Дженерал электрик», «Моррисон-Надсен» ба американска бусад монополинууд мүнөө Турцида эзэрхэнэ.

Анкарада ерээд байхадаа, Рэндолл түрүүтэй американска экономическа делегациин гэшүүд Турциин президент Баяр, премьер-министр Мендерес гэгшэдтэй уулзаба, министрнүүдтэй ба Турциин худалдаа наймаанай түлөөлэгшэдтэй хэлсээнүүдые хэбэ.

Эдэ хэлсээнүүдэй дүнгүүдтэ хамааран, «Истанбул» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Рэндоллын ерэһэн ябадал правительствын экономическа политикада ехэ нүлөө үзүүлхэ байна». Турецкэ правительствын коммюникеһээ харахада, Рэндоллтой хэлсээ хэһэнэй һүүлээр, турецкэ хуули гаргалгада иимэ хубилалтануудые хэхэ гэжэ хараалагдана: нэгэдэхеэр, гадаадын капитал оруулга тухай турецкэ хуулиин статьянууд болюулагдаха, ушарынь тэдэ статьянууд хадаа имагтал оронной экономическа хүгжэлтэдэ ашагтай һалбаринуудта капитал оруулагдажа болохо юм гэжэ тогтооһон байна. Энэ хизаарлалта болюулагдажа, харин хүнүүд ашагтай гэжэ тоолоһон газартаа өөһэдынгөө капитал оруулжа шадаха байна. Хоёрдохёор, гадаадын капиталһаа турецкэ капиталай булюу байһан ябадалынь болюулагдаха юм. Ушарынь, энэнь хадаа гадаадын капиталда хохидол ушаруулха болоно. Гурбадахяар, Турцидахи гадаадын капиталһаа ороһон олзые газаа тээшэнь гаргалгада хэгдэһэн бүхы хизаарлалта болюулагдаха, үгы гэбэл ехээр хүнгэлэгдэхэ байна

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн конгресс австрийска ажалшадые амаршалба

ВЕНА, сентябриин 1. (ТАСС). Австрийска профсоюзуудай байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци Австриин ажалшадта амаршалга хүргэбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Өөрынгөө профсоюзуудтай байһан ябадал 60 жэлэй турша дотор австрийска хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажабайдалда, тэмсэлдэ олон дахин ехээр туһалаа гэжэ ВФП һайнаар мэдэхэ юм. Австриин хүдэлмэришэд ба албахаагшад 8 часай хүдэлмэриин үдэрэй түлөө, бүгэдэниитын һунгуулиин эрхын түлөө 1900—1910 онуудта хэһэн тэмсэл, дайнда эсэргүүсэһэн 1918 оной январь һарын забастовко, 1919 ондо Венгридэ Хортиин фашистска ёһо журамда бойкот хэһэн ябадал, дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ Австрида фашизмын добтолгодо эсэргүүсэһэн баатарлиг тэмсэл, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ хархис хүсэнүүдэй добтолгоһоо өөрынгөө эрхэнүүдые ба интересүүдые хамгаалхын түлөө тэмсэл гэхэ мэтын өөрынгөө хуушанай дайшалхы заншалнуудаар, демонстрацинуудаар омогорхожо шадаха юм.

Эб найрамдал ба ажана байдал тээшэ, өөрынгөө ороной бэеэ даанхай байдал ба демократическа хүгжэлтые хангалга тээшэ Австриин хүдэлмэришэн ангиин мүнөө үнэн зүбөөр эрмэлзэдэгыень ВФП ба бүхы ороной ажалшад бүрин дэмжэнэ, тэрээнтэй нэгэн һаналтай байна.

Эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүдэй эсэшэ сусашагүй оролдолгын ашаар, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулга хадаа хэлсээ хэжэ уласхоорондын бүхы асуудалнуудые, тэрэ тоодо нэн түрүүшээр австрийска гүрэнэй договорые баталалгатай холбоотой асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын тула таарамжатай арга боломжо бии болгоно гэжэ амаршалга соонь заагдана.

Үдэр бүриингөө ажабайдалда хамаатай проблемэнүүдые ажалшадай сүлөөтэйгөөр зүбшэн хэлсэжэ шадаха профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй, бүхы профсоюзуудай хабаадажа шадаха нэгэдэлэй конгрессэй урда тээ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци австрийска ажалшадта өөрынгөө халуун талархалые мэдүүлнэ, ажабайдалай хэмжээ дээшэлүүлхын түлөө, демократиин ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлдээ амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэнэ.

СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай ажалшадай амжалтанууд тухай выставкэнүүд Венэдэ нээгдээ

ВЕНА, сентябриин 1. (ТАСС). СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай ажалшадай ажабайдалые харуулһан хэдэн выставкэ Венэдэ нээгдээ. «СССР-тэ, Хитадта, Венгридэ ба Чехословакида байгаа социальна страхованиин системэ», «СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай амгалан байгуулалтын амжалтанууд», «Сүлөөтэ дэлхэйн сүлөөтэ хүдэлмэришэд» гэһэн ба бусад выставкэнүүд эмхидхэгдэбэ.

Албанида һуралсалай шэнэ жэл эхилээ

ТИРАНА, сентябриин 1. (ТАСС). Һуралсалай шэнэ жэл эхилһэнтэй дашарамдуулан, Албаниин Арадай Республикын гэгээрэлэй ба культурын министр Бедри Спахиу иигэжэ мэдүүлбэ: Һүүлэй жэлдэ Албанида һургуулиин олон шэнэ байшангууд баригдаа, хуушан һургуулинуудые заһабарилагдаа, һургуулинуудай материальна база үргэдхэгдөө. Олон зуугаад багшанар курсануудта һуралсаа, мэргэжэлээ дээшэлүүлбэ.

Энэ жэлдэ гэгээрэлдэ бюджедэй 13,4 процентнь һомологдоо. 1938 ондо тус орон дотор 52 мянган һурагшад 1.349 багшанартай 643 эхин һургуули, мүн хэдэхэн дунда һургуули байһан юм. Энэ жэлдэ эхин ба долоон жэлэй 2.413 һургуулинууд ажалладаг, тэдэндэ 176 мянга гаран һурагшад һуралсаха байна. 28 дунда һургуули ба 900 студентнүүдтэй 6 дээдэ һургуули хүдэлмэрилхэ юм. Энэ жэлдэ һургуулинуудта 6.315 багшанар хүдэлмэрилхэ болоно.

Итальянска полици дура зоргоороо аашална

РИМ, сентябриин 1. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, коммунистическэ хэблэлэй һарын наадаһаа байһантай дашарамдуулан, Неаполь провинцида эмхидхэгдэһэн ажалшадай демонстрацида полици добтолбо. Торре Дель Грекодэ полици сенатор-коммунист Эмилио Серени гэгшын хэлэһэн үгэ шагнахын тула компартиин секциин байшангай үмэнэ митингдэ суглараһан хүнүүдтэ добтолбо. Полици нюдэ уйлатуулагша газтай бомбонуудые хэрэглэбэ. Арестнууд хэгдээ. Полициин аашануудые ажалшад эсэргүүсэбэ. Кастелламарта ба Сомма Везувьяна засагаархид коммунистическэ хэблэлэй һарын хүндэлэлдэ демонстраци хэхэ ябадал хориһон байна.

Прибайкальска аймагай Каменск[illegible] хүүгэдэй гэртэ хүмүүжүүлэгдэгшэ [illegible] Филиппов композитор Кабалевски[illegible] «Манай хизаар» гэжэ дуус баян дээ[illegible] наадажа байна.

В. Шитиковэй фото.

Худалдан абагшадай заочно конференци

Һаяхан «Главунивермагай» Ула[illegible] Удын универсальна магазин худал[illegible] дан абагшадай заочно конферен[illegible] үнгэргэбэ. Энэ конференци үнгэр[illegible] хын түлөө 500 гаран нэмэл бэш[illegible] гүүдые худалдан абагшадта тара[illegible] жа үгэһэн юм. Худалдан абагш[illegible] энэ бэшэгынь абаад, магазинай [illegible] продавецүүдэй хүдэлмэри тух[illegible] өөһэдынгөө һанамжануудые бэш[illegible] һэн, мүн тус магазинай хүдэлмэр[illegible] дэ байгаа дутуу дундануудые тэ[illegible] дэглэн зааһан байна.

Тэдэнэр худалдаанда гаргаг[illegible] даг эд бараанай ассортимент[illegible] үргэдхэхэ шухала, трикотажна, [illegible] һон бүдүүд, радиоприёмнигүү[illegible] эмалированна амһарта хомор гэ[illegible] бэшэгүүд соогоо тэмдэглээ.

Худалдан абагшад культур[illegible] наймаа һайнаар эмхидхэхэ асу[illegible] далда гол анхаралаа хандуул[illegible] Трикотажна секциин продавец [illegible] хэр Юшина, гуталай секциие да[illegible] ша нүхэр Светова гэгшэд худалд[illegible] абагшадай эрилтэдэ һайнаар х[illegible] дадаг гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, [illegible] газинай олонхи продавецүүд сов[illegible] скэ худалдаа наймаанай гурим[illegible] муугаар сахина гэжэ тэмдэглэбэ.

И. Гроссман.

Шэнэдхэгдэһэн тосхон

Заиграйн аймагта Үдэ го[illegible] урда бэедэ Дээдэ-Тальцын тосх[illegible] оршодог. Урда сагта энэ тосхон[illegible] кулагуудай хэдэн лавканууд бол[illegible] волостной правлени байһан [illegible] Мүнөө үедэ эндэ долоон мага[illegible] нууд болон чайнанууд хүдэлмэри[illegible] нэ. Тосхондо Димитровэй нэр[illegible] жэтэ томо колхоз бии. Тус кол[illegible] зыень БМАССР-эй Верховно Сов[illegible] дэй депутат, агроном Тамара Ив[illegible] новна Макарова хүтэлбэрилнэ. [illegible] бүгэдэнһөө гадна, тус тосхондо [illegible] руун-Тарбагатайн леспромхоз, [illegible] до урадхуулгын Үдын контор[illegible] участок болон тоһоной завод бии[illegible]

Тосхоной дунда һургуулида [illegible] дэлмэришэдэй, колхознигуудай [illegible] лон албахаагшадай 500 гаран ү[illegible] бүүд һуралсана. Хүдэлмэришэд[illegible] хоёр клубуудта саг үргэлжэ кин[illegible] картинанууд харуулагдана, уранһа[illegible] ханай самодеятельностиин концер[illegible] нууд табигдана. Тосхоной үйл[illegible] нууд болон гэрнүүдые электр[illegible] гэрэл һаруултуулна.

К. Григорьев.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

Малай үбэлжэлгые һайнаар [illegible] гэргэхын түлөө тэжээлэй база ба[illegible] гуулхаһаа гадна, тэдэниие дула[illegible] ба һаруул байраар хангаха хэр[illegible] тэй юм.

Энээниие һайнаар ойлго[illegible] Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз[illegible] (Сэлэнгэ) правлени ниитынгээ [illegible] нидто типовой байрануудые бар[illegible] жа байна. Жэшээлхэдэ, 2 мянга[illegible] толгой хонидой багтаха байр[illegible] барилга һаяхан дүүргэгдээд, үш[illegible] дүрбэн байранууд баригдажа ба[illegible] на.

Ц. Намдаков.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00616. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.